

REFERAT Kultur og Fritidsudvalget_2018-21 d. 25-11-2019

Mødedato Mandag d. 25. november 2019 kl. 21:20

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Ansøgninger til Kultur- og Fritidsudvalgets puljer.....	4
Kultur- og Fritidspolitik og Idræts- og Bevægelsespolitik - handleplaner 2020.....	11
Status Kultur- og Musikskolen - plan for 2020.....	14
3. forventede regnskab 2019.....	17
Midtvejsstatus for sundheds- og forebyggelsesudvalget.....	29
Røgfri generation. Status på implementeringen november 2019.....	37

Punkt 147: Meddelelser

00.01.00-P35-11-18

Sagsfremstilling

a. Forlængelse af midlertidig placering af skatebanen på Nordens Plads

Siden 2012 har været placeret en skatebane på P-pladsen på Nordens Plads. P-pladsen er ikke kommunal, men privatejet af den erhvervsdrivende fond KFI. Hvert år er indhentet godkendelse til en forlængelse af placeringen af banen fra dels Kultur- og Fritidsudvalget, dels Ejerforeningen Domus Vista, som består af KFI, Akelius og TK Development. Det kan oplyses, at ejerforeningen på forhånd har accepteret, at skaterbanen kan forblive på Nordens Plads i 2020. Accepten forudsætter, at tilladelsen kan trækkes tilbage med et varsel på 1. måned, såfremt foreningen i løbet af året 2020 får behov for arealet.

Banen bliver løbende eftersat og repareret de steder, hvor det vurderes nødvendigt. I 2019 er banen bl.a. blevet rottesikret med gitter hele vejen rundt langs kanten i bunden finansieret af puljen til Åbne idrætsanlæg. Forvaltningen har i 2019 modtaget én enkelt klage, som vedrørte byggerod, mens P-pladsen blev omlagt. Dette arbejde er færdiggjort.

Foreslås taget til efterretning.

Punkt 148: Ansøgninger til Kultur- og Fritidsudvalgets puljer

20.00.00-Ø40-50-19

Resume

Til understøttelse af den nye Kultur- og Fritidspolitik og Idræts- og Bevægelsespolitik træder Kultur- og Fritidsudvalgets nye puljestruktur i kraft fra 2020. Denne sag vedrører behandling af 7 ansøgninger til Strategi- og Partnerskabspuljen. Forvaltningen indstiller, at der bevilges 701.400 kr. fra Kultur- og Fritidsudvalgets Strategi- og Partnerskabspulje 2020. Forvaltningen vil henover de næste måneder arbejde med indkøringen af den nye puljestruktur og i tråd med Strategi- og Partnerskabspuljen anlægge en mere overordnet strategisk tilgang til puljebehandlingerne - herunder også forslag om flerårige partnerskaber.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog,

1. at der afsættes 100.000 kr. til Kammerkoncerterne i Brøndsalen 2020,
2. at Musikhøjskolen bevilges 10.000 kr. til projektet Kulturcamp 2020, samt yderligere 10.000 kr. som skal anvendes til nedsættelse af deltagerbetalingen,
3. at KLANG festivalen bevilges 50.000 kr. til projektet KLANG i KU.BE 2020,
4. at Foreningen Yellow House Collective bevilges 100.000 kr. til projektet Vinterfestival 2020,
5. at Foreningen de Københavnske Filmfestivaler bevilges 200.000 kr. til projektet CPH:DOX på Frederiksberg 2020,
6. at Line Leonhardt bevilges 75.000 kr. til projektet Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg 2020, idet ansøger opfordres til at søge på ny til de efterfølgende år,
7. at Bevæg Dig For Livet v. Marianne Skov Hovmand bevilges 166.000 kr. til projektet Spring For Livet 2020/21.

Indstilling

By- Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. at der afsættes 100.000 kr. til Kammerkoncerterne i Brøndsalen 2020,
2. at Musikhøjskolen bevilges 10.000 kr. til projektet Kulturcamp 2020,
3. at KLANG festivalen bevilges 50.000 kr. til projektet KLANG i KU.BE 2020,
4. at Foreningen Yellow House Collective bevilges 100.000 kr. til projektet Vinterfestival 2020,
5. at Fonden de Københavnske Filmfestivaler bevilges 200.000 kr. til projektet CPH:DOX på Frederiksberg 2020,
6. at Line Leonhardt bevilges 75.000 kr. til projektet Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg 2020, idet ansøger opfordres til at søge på ny til de efterfølgende år, og
7. at Bevæg Dig For Livet v. Marianne Skov Hovmand bevilges 166.000 kr. til projektet Spring For Livet 2020/21

Sagsfremstilling

Ny puljestruktur pr. 1. januar 2020:

Til understøttelse af den nye Kultur- og Fritidspolitik og Idræts- og Bevægelsespolitik træder Kultur- og Fritidsudvalgets nye puljestruktur i kraft:

- Hurtigpuljen: Mindre beløb, kortere behandlingstid, løbende behandling, administration af forvaltningen. Udvalget orienteres 3-4 gange årligt.
- Strategi- og Partnerskabspuljen: Fx tre-fire ansøgningsfrister pr. år, hvor ansøgninger forelægges Kultur- og Fritidsudvalget. Der er mulighed for flerårige partnerskaber med aktører.

Der er efter budgetaftalen for 2020 afsat 4,35 mio. kr. i 2020 og 3,8 mio. kr. i 2021 og frem til uddeling via Kultur- og Fritidsudvalgets puljer - heraf 500.000 kr. i Hurtigpuljen og 3,85 mio. kr. hhv. 3,3 mio. kr. i Strategi- og Partnerskabspuljen. I puljen for 2020 er der tidligere allerede bevilget 927.000 kr., hvorfor der rester 3.423.000 kr. i puljen ved indgangen til 2020. Sidstnævnte er omdrejningspunktet for udmøntningen i denne sag, som er præget af ansøgninger vedr. 2020, som har ventet på godkendelsen af de nye politikker i kommunalbestyrelsen den 11. november.

Forvaltningen vil henover de næste måneder arbejde med indkøringen af den nye puljestruktur og i tråd med Strategi- og Partnerskabspuljen anlægge en mere overordnet strategisk tilgang til puljebehandlingerne - herunder også forslag om flerårige partnerskaber. Ift. sidstnævnte er der som tidligere fremført tale om en balancegang. På den ene side kan partnerskaber bidrage til en skarpere profil og mere tyngde i de støttede projekter/arrangementer samt en mere målrettet understøttelse fra forvaltningens side. På den anden side kan udvalgets løbende (økonomiske) handlerum blive

indskrænket væsentligt - herunder ift. at støtte nytilkomne større arrangementer. For at skabe et overblik over potentielle ansøgninger på vej er i første omgang udarbejdet et overblik over puljetilskuddene i 2018 og 2019.

Der arbejdes med følgende behandlingsplan i 2020:

3. februar
23. marts
4. maj
14. september
23. november

Til hver behandling vil ligeledes blive redegjort for den administrative udmøntning af Hurtigpuljen, som forventes at træde i kraft pr. 1. januar 2020. Forvaltningen vil inden nytår iværksætte en kommunikationsindsats om de nye puljer.

Nedenfor de indkomne ansøgninger til behandling den 25. november 2019.

1. Kammerkoncerter i Brøndsalen

Præsentation

Kammerkoncerterne i Brøndsalen gennemføres hvert år på søndage i juli måned, planlagt og kurateret af organist Werner Meyer, sammen med Frederiksberg Kammermusikudvalg. Både Werner Meyer og kammermusikudvalget arbejder frivilligt og som del af konceptet for Brøndsalskoncerterne optræder alle musikere og ensembler for samme lave honorar på 5.000 kr. Kammerkoncerterne er med fri entre for publikum og fungerer efter ”først til mølle” princippet.

Det samlede budget for de årlige kammerkoncerter ligger på 200.000 kr., som dækker udgifter til leje og rengøring af Brøndsalen, musikerhonorarer, leje af stole og scenemoduler, leje af flygel/flygelstemning, tryk af program og plakat mv.

Som led i budget 2020 er det besluttet at nedsætte de afsatte driftsmidler til 100.000 kr. for Brøndsalskoncerterne, og i stedet løfte de sidste 100.000 kr. via tilskudspuljerne.

Vurdering

Kammerkoncerterne i Brøndsalen trækker fulde huse (250 publikummer pr. koncert) og byder på et ambitiøst program med både nationale og internationale kammermusikere og ensembler. Konceptet er unikt, både i dets organisation, dets frivillige drive og dets stærke forankring i kammermusikmiljøet. Kammerkoncerterne underbygger den nye Kultur- og Fritidspolitik, især ift. vision 1 om et stærkt kulturliv, som markerer Frederiksberg nationalt. Koncerterne opfylder desuden arbejdsprincip G om et mangefacetteret kulturtilbud, som også rummer det mere klassiske tilskud.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at der afsættes 100.000 kr. til Kammerkoncerterne i Brøndsalen 2020. Det kan overvejes at beslutte en flerårig bevilling, så der skabes ro om budgettet.

2. Kulturcamp 2020

Præsentation

Musikhøjskolen v. Thorbjørn Kjærgaard søger om et tilskud på 47.600 kr. til projektet Kulturcamp den 11. – 14. februar 2020 afholdt på Musikhøjskolen. Ligesom de tidligere år rummer campen fire workshops, denne gang med temaet FORVANDLINGER, hvor 40-60 børn fordeler sig på de fire workshops med afsæt i filmkunst, billedkunst, dans, performance samt jazzmusik. Hver workshop planlægges med 10-15 deltagere i alderen 8 – 16 år. Deltagerne spiser frokost sammen og besøger hinanden undervejs. Campen afsluttes med en kulturfest, hvor deltagere og publikum oplever campens resultater i form af koncerter, visninger og udstilling. Alle workshops og kulturfesten foregår på Musikhøjskolen, sidstnævnte er desuden offentligt tilgængelig og annonceres.

Musikhøjskolens har allerede elever inden for alle de berørte kulturgenrer, og kulturcamp vil derfor også rumme nogle af skolens egne elever. Derudover rekrutteres blandt kommunens skoler og øvrige kulturinstitutioner til campen. Det forventes fra ansøgers side, at ca. halvdelen af deltagerne rekrutteres via skolernes netværk og altså er ’nye’ brugere af musikhøjskolens tilbud.

Musikhøjskolen har ligesom de foregående år indgået et samarbejde med JazzDanmark om afholdelsen af jazzworkshops. JazzDanmark støtter ikke økonomisk, men ift. markedsføring.

Det samlede budget for Kulturcamp beløber sig til 80.600 kr., som dækker over honorarer og lønninger til instruktører, PR, materialer, teknik, forplejning og transport. Udgifter direkte forbundet med filmworkshoppen finansieres via Filmværkstedet. Musikhøjskolen afholder selv administrationsudgifterne på 8.000 kr. og beregner derudover med en deltagerbetaling på i alt 25.000 kr. (50 x 500 kr.). Der er ikke søgt supplerende fonde.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at Musikhøjskolens Kulturcamp er et initiativ, der kan give børn og unge en indholdsrig oplevelse med performance/musik/kunst/film som omdrejningspunkt. Projektet afspejler Musikhøjskolens bevægelse hen mod en egentlig Kultur- og Musikskole, som netop rummer flere kunstgenrer og samspillet mellem disse. Kulminationen i en åben kulturfest ses også som en positiv måde at åbne op og invitere indenfor i institutionen. Kulturcamp understøtter den nye Kultur- og Fritidspolitik vision 2 om kultur som en integreret del af alle borgeres liv, især med fokus på børn og unge. Desuden arbejder initiativet ud fra arbejdsprincip F om vækstlaget og fødekæden i kulturlivet.

Det bemærkes, at der søges om tilskud til aflønning af nogle af Musikhøjskolens faste undervisere, men idet de hyres ind på særlige vilkår i forbindelse med Kulturcampen, vurderes det som en ekstraordinær aktivitet som puljerne godt kan støtte.

Det ansøgte beløb vurderes dog højt sat (sidste år søgte Musikhøjskolen om 19.000 kr. til samme projekt), og suppleres ikke af øvrige fondsansøgninger eller sponsorer.

Det foreslås at imødekomme ansøgningen på samme niveau som sidste år med et tilskud på 10.000 kr. til afholdelse af materialeudgifter og støtte til aflønning af instruktører, idet ansøger opfordres til at øge egenbetalingen eller i højere grad at afsøge supplerende støttemuligheder i fonde, brancheorganisationer eller statslige puljer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Musikhøjskolen bevilges 10.000 kr. til projektet Kulturcamp 2020.

3. KLANG i KU.BE 2020

Præsentation

Regin Petersen søger på vegne af Klang – Copenhagen Avantgarde Music Festival - om et tilskud på 120.000 kr. til projektet KLANG i KU.BE 2020, en minifestival for børn, unge og deres familier den 29. – 30. maj 2020.

Arrangementet i KU.BE er en del af den samlede Klang festival, og indgår som en minifestival i det samlede festivalprogram. Klang er Danmarks største, og nordens næststørste festival for ny musik og avantgarde. Festivalen har eksisteret siden 2009, og har hvert år tiltrukket markante ensembler og solister til landet fra hele verden. De senere år har Klang arrangeret en række projekter for børn og unge - bl.a. i samarbejde med musikskoler i hovedstadsområdet (herunder Musikhøjskolen) og komponistforeningen. Det er 4. år, at Klang lægger deres børne- og ungedel på Frederiksberg i KU.BE, og sætter med to festival dage stærkt fokus på ny musik for, af og sammen med børn og deres familier.

Formiddagene er dedikeret professionelle forestillinger for børn i alle aldre. Eftermiddagene indtages af musikskoleelever fra hele landet, der spiller og uopfører egne musikværker. Programmet kommer vidt omkring og byder eksempelvis på BabyOpera, Genklange, Musikteateret SAUM, Trio Zoom, Anders Monrad, Instrumentbyggerkvartetten, unge spiller samtidsmusik, musiksnak og KLANGkassen workshop. Festivalen inviterer hvert år skoler og børneinstitutioner på Frederiksberg til forestillinger.

De samlede udgifter til Klang i KU.BE beløber sig til 481.225 kr., som dækker over udgifter til musikerhonorarer og oplægsholdere, leje af udstyr, teknik/teknikere, KODA, transport mv. Derudover rummer budgettet også lønmidler til administration, markedsføring og produktion. KU.BE bidrager med personale, teknik/tekniker og lokaler, som stilles gratis til rådighed for festivalen.

Statens Kunstfond har bevilget 85.000 kr. og derudover søger festivalen en række fonde, herunder Frederiksberg Fonden (75.000 kr.), Nordea Fonden (75.000 kr.), KODA projektpulje (50.000 kr.) m.fl. Ansøger oplyser, at alle koncerter med medvirkende børn har fri entre, idet de ønsker at åbne musikken op og sikre tilgængeligheden for en så bred målgruppe som muligt.

I 2017 blev Klang i KU.BE gennemført for første gang, og med et tilskud på 90.000 kr. fra Kultur- og Fritidsudvalget. Klang i KU.BE 2018 modtog et tilskud på 100.000 kr. og i 2019 modtog festivalen 25.000 kr.

Ansøger angiver ikke et forventet deltagerantal, men vurderer, at der ved KLANG i KU.BE 2019 festival deltog ca. 650 publikummer, som deltog aktivt på og uden for scenen.

Vurdering

Klang er en markant festival med et ambitiøst sigte på kvalitet i avantgarde og ny kompositionsmusik. Det er fjerde gang, at Klang så fokuseret lægger en del af festivalen på Frederiksberg, og ved at gøre det til en familieoplevelse i KU.BE tilføres der et markant oplevelsestilbud til denne målgruppe, med høj grad af formidling, inddragelse og deltagelse.

Festivalen understøtter desuden begge visioner i den nye Kultur- og Fritidspolitik ved at være en markant begivenhed, som præsenterer ny kompositionsmusik for og af børn og unge. Desuden understøtter initiativet arbejdsprincip D om strategiske partnerskaber især ift. musikskoler, samt arbejdsprincip F om vækstlag og G om et mangefacetteret kulturliv, som også byder på kompositionsmusik i nye formater formidlet til og af børn og unge.

Den lokale forankring er prioriteret. Det samlede budget samt det ansøgte beløb vurderes dog højt sat, og et eventuelt tilskud foreslås derfor lagt på niveau med de øvrige fondsansøgninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at KLANG festivalen bevilges 50.000 kr. til projektet KLANG i KU.BE 2020. Det kan overvejes på sigt at indgå en aftale om et flerårigt tilskud.

4. Yellow House Collective Vinterfestival 2020

Præsentation

Foreningen Yellow House Collective søger om et tilskud på 100.000 kr. til projektet Yellow House Collective Vinterfestival 2020, som afholdes i KU.BE den 21. – 22. februar 2020.

Yellow House Collective er et ungt kultur- og musikkollektiv, som tæller lyd- og lysdesignere, bands, musikere, producere, lyrikere, eventmanagers, bookere og lydteknikere på tværs professionelle niveauer. Foreningen udspringer af Den Rytmske Højskole og arbejder fællesskabsorienteret og med et stort netværk i mange forskellige ungdomsmiljøer.

Yellow House Collective afholdt en 'pilot-festival' i KU.BE i februar 2019, som tiltrak flere hundrede unge med nye koncertformater udviklet i samarbejde med musikerne selv. Herudover lyskunst og performance i alle afkroge af KU.BE. Festivalen bød bl.a. på en skovscene i cafeen, en 360 graders koncert på tværs af etagerne, liggekonzert i Zen 1, elektronisk rave på klatrevæggen, hip hop koncert i legebokse samt lyrikoplæsnings-installationer med lys og iscenesættelse.

I 2020 planlægger Yellow House Collective at udvide festivalen med større bookinger, udvidet festival-publikum, kunstneriske events, DJ sets, synlighed i nationale medier og en branchedel.

Yellow House Collective er en Frederiksberg-funderet forening, og arbejder sammen med en række lokale kræfter i tilblivelsen af Vinterfestivalen, herunder selvfølgelig KU.BE samt de frivillige tilknyttet KU.BE. Derudover arbejder de sammen med øvelokaleforeningen START!Frederiksberg og SLÆNG-netværket.

Det samlede budget for Vinterfestival 2020 er estimeret til 227.500 kr., som dækker over kunstnerhonorarer, teknik lyd/lys, transport, leje af gear, markedsføring, lokaleleje, materialer mv. Disse udgifter søges dækket via salg af festivalarmbånd/entre, barsalg, fondstilsbud og en lang række sponsorater. Derudover finansierer ansøger selv med 16.000 kr. og stiller med et stort antal frivillige projektledere, teknikere og hjælpere. KU.BE stiller faciliteter til rådighed til nedsat pris samt hjælp til teknik og udstyr svarende til 67.600 kr.

I 2019 deltog ca. 600 primært unge publikummer over de to dage.

Vurdering

Yellow House Collective Vinterfestival taler ind i Kultur- og Fritidsudvalgets nye politik, og rammer begge visioner – dels i form af udviklingen af en markant kulturbegivenhed, dels i festivalens fokus på unge som kulturskabere- og deltagere. Vinterfestivalen udvikles af og for unge, og understøtter vækstlagsscenen inden for musik, lydteknik, performance og en lang række andre kunstneriske udtryk. Derudover understøtter initiativet også arbejdsprincipperne D om strategiske partnerskaber med lokale kulturaktører og musikbranche, samt arbejdsprincip F om fokus på vækstlaget og arbejdsprincip G i form af en nytænkende aktivitet for og af unge.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Foreningen Yellow House Collective bevilges 100.000 kr. til projektet Vinterfestival 2020. Det kan overvejes på sigt at indgå en aftale om et flerårigt tilskud.

5. CPH:DOX på Frederiksberg

Præsentation

Fonden de Københavnske Filmfestivaler søger om et tilskud på 260.000 kr. til projektet CPH:DOX på Frederiksberg den 18. – 29. marts 2020. Siden 2017 har festivalen arbejdet med udviklingen af et Frederiksberg-program i samarbejde med en lang række lokale venues og aktører.

Som sidste år etableres et fast festivalcentrum for Frederiksberg-delen af festivalen i Aveny-T, som i hele festivalperioden præsenterer udskoling- og gymnasievisningerne UNG:DOX, offentlige visninger, talks, festivalens AUDIO:VISUALS-

koncerter og meget mere.

Som de tidligere år afholdes desuden arrangementer, filmvisninger og events på og i samarbejde med en bred vifte af lokale samarbejdspartnere; herunder live-transmitterede simultanvisninger af litterære dokumentarfilm på Frederiksberg hovedbibliotek, visninger af festivalens 'Justice-program' DOX:DOMSTOLEN i Retten på Frederiksberg, og der arbejdes desuden på visninger/talks på CBS, i Zoologisk Have og i KB Hallen. Som noget nyt har festivalen indledt et samarbejde med Urban13 om en mini-festival med fokus på en række outreach-indsatser; og med film og tematikker der har fokus på mangfoldighed, fællesskab, udsatte områder og/eller original byfornyelse og måske fokus på sports-dokumentarer med kobling til områdets gadeidrætskompleks og gadeidrætsaktører.

Ansøger planlægger desuden at involvere erhvervslivet på Frederiksberg, herunder en række spisesteder og cafeer ved at lade dem indgå som 'DOX-cafeer' i festivalprogrammet med tilhørende rabatordninger for festivaldeltagerne.

De samlede udgifter for aktiviteterne på Frederiksberg beløber sig til 500.000 kr., som dækker over lokaleleje ved enkelte venues, teknikerhonorarer, musiker/kunstnerhonorarer og teknik, PR, filmleje, projektledelse, web-udvikling og meget mere. Disse søges dækket via fondstilskud på 100.000 kr. fra Frederiksbergfonden, en egenfinansiering på 140.000 kr. (hvoriblandt indgår billetindtægter) og ansøgningen til Kultur- og Fritidsudvalget.

En væsentlig del af budgettet dækker over projektledelse/administration, research, webudvikling mv., som formodes at ligge under egenfinansieringen. Festivalen har været støttet af Kultur- og Fritidsudvalget igennem de sidste år, senest i 2019, hvor de modtog 200.000 kr.

Festivalen vurderer, at der ved festivalen på Frederiksberg i 2019 deltog 8.388 publikummer til de mellem 40-50 arrangementer. Målsætningen for 2020 er at nå et publikumstal på 10.000 på Frederiksberg.

Vurdering

CPH:DOX har på 18. år markeret sig som en unik festival inden for nyskabende dokumentarfilm, medier og musikfilm/koncertoplevelser og er Skandinavien største filmfestival af sin art. Festivalen samarbejder med en lang række relevante parter og venues på Frederiksberg og har et veletableret netværk og samarbejde med skolerne. Udvalget og planlægningen af film og forløb udføres med sikker hånd, og kendetegner festivalens høje ambitionsniveau og faglige kvalitet. En fortsat prioritering/programlægning af festivalens tilbud på Frederiksberg samt nye tiltag som outreach-indsatser i samarbejde med URBAN13 vil fortsat markere Frederiksberg i festivalens samlede program, og understøtter direkte begge visioner i den nye Kultur- og Fritidspolitik. Festivalen understøtter vision 1 i den nye Kultur- og Fritidspolitik, og fokuserer desuden på arbejdsprincip A i sit fokus på de stedsspecifikke arrangementer, arbejdsprincip C i forhold til arbejdet med en kobling til det lokale erhvervsliv samt arbejdsprincip D i deres brede samarbejde med flere lokale kulturaktører og institutioner.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Fonden de Københavnske Filmfestivaler bevilges 200.000 kr. til projektet CPH:DOX på Frederiksberg 2020. Det kan overvejes på sigt at indgå en aftale om et flerårigt tilskud.

6. Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg

Præsentation

Line Leonhardt søger om et tilskud på 75.000 kr. til projektet Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg, der består af to dele: Et skoleforløb og en offentlig oplæsningsdag. Festivalen afholdes i uge 4 i 2020.

Projektet har til formål at skabe (større) læse- og skriveglæde blandt byens skoleelever via workshops, hvor børnene møder lokale forfattere og illustratorer, får indblik i den kunstneriske proces og får egne erfaringer med at skrive. I praksis får hver deltagende skole tilknyttet en lokal forfatter i en uge (20 timer), som fordeles efter aftale med skolen. Forløbet afsluttes med en oplæsningsevent om lørdagen som er åben for alle. Ansøger ønsker at skabe en tilbagevendende festival. I 2020 vil der være tale om et pilotprojekt med 5 af byens skoler (forhåndstilsagn er givet), som efterfølgende kan udbredes til alle 16 skoler på Frederiksberg. Ansøger er i dialog med Biblioteket Frederiksberg om at samarbejde om projektet.

Projektets budget beløber sig til i alt 250.000 kr. Dansk Forfatterforening og Frederiksbergfonden er hver ansøgt om 50.000 kr. Ansøger forventer 75.000 fra Statens Kunstfond via Huskunstnerordningen. Der søges om 75.000 kr. fra Kultur- og Fritidsudvalget, hvoraf 25.000 er til finansiering af skolernes andel i huskunstnerordningen (5.000 kr. pr skole) og 50.000 kr. til delvis betaling af kunstnernes honorarer.

Ansøger søger også om midler til de to følgende år, hvor festivalen udbredes til alle byens skoler. Der lægges op til, at skolernes egenbetaling indføres gradvist frem til 2022. Kultur- og Fritidsudvalget ansøges derfor om 90.000 kr. i 2021 og 50.000 kr. i 2020.

Vurdering

Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg 2020 vurderes som et relevant initiativ i en tid, hvor børn og unges læsevaner er i fokus, fordi undersøgelser viser, at interessen for bøger og litteratur er aftagende. Skoleforløbet på de fem pilotskoler vil være et frisk bidrag udefra til elevernes undervisning og formentlig være til inspiration for lærernes efterfølgende arbejde. Den afsluttende oplæsningsdag, som er åben for alle, vil være en anledning til, at børn og voksne på tværs af generationer sammen får oplevelser omhandlende litteratur. Initiativet understøtter vision 2 i Kultur- og Fritidspolitikken om at kultur- og fritidslivet er en integreret del af alle borgernes liv, herunder et særligt fokus på børn og unge. Initiativet opfylder desuden arbejdsprincipperne om strategiske partnerskaber (lokale kunstnere, skoler og bibliotek) og vækstlag (potentielle forfatterspirer i folkeskolen).

Kontinuiteten ved en årligt tilbagevendende festival giver mulighed for at forankre initiativet på skolerne samt udvikle på de opnåede erfaringer inden festivalen udbredes til alle skoler. At ansøger i løbet af kort tid har fået forhåndstilkendegivelser fra fem skoler indikerer, at der er efterspørgsel på tiltaget. I lyset af, at 2020 vil være pilotprojekt med kun fem skoler, foreslås det, at ansøger opfordres til at søge igen efter pilotprojektet er afholdt med henblik på eventuel justering af projekt og budget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Line Leonhardt bevilges 75.000 kr. til projektet Læse- og Litteraturfestival på Frederiksberg 2020. Ansøger opfordres til at søge på ny til de efterfølgende år.

7. Spring For Livet 2020/21

Præsentation

Bevæg Dig For Livet (BDFL) v. projektleder Marianne Hovmand Skov søger om et tilskud på 166.000 kr. til indsatsen Spring For Livet 2020/21.

Ansøgningen vedrører projektperioden 1. april 2020 – 31. marts 2021. Ansøgningen forelægges nu af hensyn til planlægning og allokering af ressourcer hos de implicerede parter.

Spring For Livet er en vigtig indsats i BDFL målrettet borgere over 60 år, da der blandt disse er relativt færre, der dyrker idræt og motion på ugentlig basis, end der er i andre aldersgrupper. Gennem indsatsen arbejdes for at synliggøre foreningsaktiviteter og motionsmuligheder for byens seniorer. Dels gennem en helårlig indsats, hvor seniorer kan afprøve og stifte bekendtskab med en bred vifte af muligheder gennem åbne træninger, dels gennem en årlig afsluttende event, hvor foreninger og organisationer viser deres aktiviteter frem, så borgerne kan møde foreningerne og prøve meget forskelligt af på en dag.

For at alle målgrupper blandt ældre har mulighed for at deltage opkræves ikke deltagerbetaling. Til eventen indgår måltider (morgenmad og frokost) som fællesskabende elementer og foredragsholdere som trækplaster. Ansøger forventer 750 deltagere til eventen i 2021. BDFL har afholdt en betydelig del af indsatsen i 2019 og 2020, men kan ikke også afholde i 2021, hvorfor Strategi- og Partnerskabspuljen søges.

Indsatsen indeholdende både den løbende indsats (350.000 kr.) og den afsluttende event (126.000 kr.) beløber sig til i alt ca. 480.000 kr., hvor DGI Storkøbenhavn forventes at finansiere 150.000 kr. §79 Puljen under Ældreudvalget er ansøgt om 160.000 kr. (behandles 18. november 2019). Restbeløbet er ansøgt fra Kultur- og Fritidsudvalgets puljer, som ikke har støttet indsatsen før. Udvalget har tidligere støttet ekstraordinære tiltag i regi af BDFL som eksempelvis Royal Run 2018.

Vurdering

Spring For Livet vurderes som en vigtig indsats i visionerne i Idræts- og Bevægelsespolitikken om at hæve idrætsdeltagelsen blandt borgerne. Den store tilslutning til den årlige event blandt såvel foreninger, aftenskoler som borgere vidner om, at indsatsen er relevant og efterspurgt som brobyggende anledning mellem udbydere af træning og potentielle nye medlemmer. Indsatsen understøtter Idræts- og Bevægelsespolitikken arbejdsprincipper "Variation og spændvidde i idræts- og motionsudbuddet" om at favne flest mulige borgere. Desuden princippet "Lokal forankring – inspiration på tværs" om at tage udgangspunkt i lokale idrætsaktører og styrke tiltag på tværs af aktørerne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Bevæg Dig For Livet v. Marianne Skov Hovmand bevilges 166.000 kr. til projektet Spring For Livet 2020/21.

Økonomi

Der er efter budgetaftalen for 2020 afsat 4,35 mio. kr. i 2020 og 3,8 mio. kr. i 2021 og frem til uddeling via Kultur- og Fritidsudvalgets puljer - heraf 500.000 kr. i Hurtigpuljen og 3,85 mio. kr. hhv. 3,6 mio. kr. i Strategi- og Partnerskabspuljen. I puljen for 2020 er vedr. tidligere år allerede bevilget 927.000 kr., hvorfor der resterer 3.423.000 kr. i

puljen ved indgangen til 2020. Sidstnævnte er omdrejningspunktet for udmøntningen i denne sag, som er præget af ansøgninger vedr. 2020, som har ventet på godkendelsen af de nye politikker i kommunalbestyrelsen den 11. november.

Disponeret i 2019 vedr. 2020	I alt	Strategi- og Partnerskabspuljen	Hurtigpuljen
Ramme	4.350.000	3.850.000	500.000
Bevilget	927.000	927.000	0
Restbeløb	3.423.000	2.923.000	500.000

Forvaltningen indstiller, at der bevilges 701.000 kr. til denne ansøgningsrunde. Hvis indstillingerne tiltrædes refterer der 2.222.000 kr. i Strategi- og Partnerskabspuljen for 2020.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget 25.11.19
CJ/LN

Bilag

KFU pulje overblik 2018 og 2019

Punkt 149: Kultur- og Fritidspolitik og Idræts- og Bevægelsespolitik - handleplaner 2020

20.00.00-P22-1-18

Resume

Med denne sag får Kultur- og Fritidsudvalget forelagt de layoutede udgaver af de Kultur- og Fritidspolitikken og Idræts- og Bevægelsespolitikken til godkendelse. Ligeledes forelægges handleplanerne for 2020 for hhv. Kultur- og Fritidspolitikken og Idræts- og Bevægelsespolitikken til godkendelse.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog,

1. at layoutede udgaver af Kultur- og Fritidspolitikken henholdsvis Idræts- og Bevægelsespolitikken godkendes,
2. at handleplan 2020 for Kultur- og Fritidspolitikken godkendes,
3. at handleplan 2020 for Idræts- og Bevægelsespolitikken godkendes.

Indstilling

By, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at layoutede udgaver af Kultur- og Fritidspolitikken hhv. Idræts- og Bevægelsespolitikken godkendes
2. at handleplan 2020 for Kultur- og Fritidspolitikken godkendes
3. at handleplan 2020 for Idræts- og Bevægelsespolitikken godkendes

Sagsfremstilling

Kort om baggrunden for handleplaner på begge politikker + præsentation af de layoutede udgaver:

Kommunalbestyrelsen godkendte på mødet den 11. november udkast til ny Kultur- og Fritidspolitik hhv. Idræts- og Bevægelsespolitik samt proces for handleplaner i tilknytning til Kultur- og Fritidspolitikken, herunder at fokus for næste års handleplaner er børn og unge.

Vedlagt denne er sag er layoutede udgaver af de to politikker til Kultur- og Fritidsudvalgets godkendelse, jf. bilag 1 og 2. Det bemærkes, at der fortsat kan komme enkelte udskiftninger på billedsiden - ligesom pjecerne suppleres af et forord.

Med de nye politikker er der lagt op til at udarbejde årlige handleplaner - dog således, at handleplansindsatser godt kan være flerårige af hensyn til implementeringen og for at skabe kontinuitet i handleplanerne. Flerårige indsatser vil også være i tråd med den nye puljestructur, hvor der prioriteres flere flerårige samarbejdsaftaler og partnerskaber.

1. Handleplan for Kultur- og Fritidspolitikken

Aktørerne, der udfører initiativerne i Kultur- og Fritidspolitikken handleplan kan opdeles i primære og sekundære. De primære er Biblioteket, KU.BE, forvaltningen via bl.a. kommunale events samt eventmagere, der modtager faste tilskud eller tilskud fra puljerne. Frederiksberg Svømmehal, som også er en kommunal institution, indgår ikke i perioden 2020-21 på grund af forestående renovering og arbejdet med at konsolidere driften. De sekundære aktører er de selvejende kulturinstitutioner, som kan opfordres til at lade sig inspirere af det fokus, som Kultur- og Fritidsudvalget har udstukket det givne år eller hvor udvalgets fokus søges indarbejdet i kommunens driftsaftaler med de pågældende institutioner.

Nedenfor er vist en oversigt over de aktører, som kan indgå i handleplanerne:

Type	Aktører	Rolle i forhold til handleplan	Kategori (primær/sekundær)
Forvaltningsinitiativer - herunder kommunale events	Kultur- og Fritidsafdelingen	Forvaltningen skal generelt have Kultur- og Fritidspolitikken for øje i sit arbejde. Fx kan nogle events tones af politikken – herunder det valgte fokus	Primær

Kulturelle events og projekter	Faste modtagere af tilskud og puljeansøgere	Kultur- og Fritidspolitikken – herunder det valgte fokus - kan tone puljekriterierne og de faste events i det givne år	Primær
Kommunale institutioner	Bibliotek, KU.BE, Stadsarkivet og Frederiksberg Svømmehal (og på sigt Flintholm Svømmehal)	Kultur- og Fritidspolitikken skal afspejle sig i institutionernes udvikling og visionsarbejde. Institutionerne skal iværksætte egne initiativer i handleplanen med afsæt i politikken – herunder det valgte fokus.	Primær
Selvejende institutioner som modtager kommunalt tilskud	Riddersalen, Aveny-T, Frederiksborgmuseerne, Musikhøjskolen	Institutionerne opfordres til at forholde sig til Kultur- og Fritidspolitikken og det af udvalget besluttede fokus – eventuelt kan politikens visioner indarbejdes i driftsoverenskomster.	Sekundær

Som sagt er det politisk besluttet, at fokus for næste års handleplan er børn og unge.

Nedenfor præsenteres det godkendte forslag til proces for handleplaner i Kultur- og Fritidspolitikken.

Forslag til proces fra 2020 og frem:

- 1. kvartal: Kultur- og Fritidsudvalget forelægges status på initiativer fra det foregående års handleplan.
- Maj: Kultur- og Fritidsudvalget afholder møder med de kommunale og selvejende kulturinstitutioner og eventuelt øvrige kulturaktører (tilskudsmodtagere og bærende puljeaktører), hvor der gøres status og drøftes fokus for det kommende års handleplan.
- Juni-august: Forvaltningen laver opsamling fra dialogmøderne mhp. udarbejdelse af en foreløbig handleplan samt bud på fokus for det kommende år - politisk forelæggelse
- September-oktober: Budgetforhandlinger/budgetvedtagelse.
- Oktober-november Kultur- og Fritidsudvalget får udkast til næste års handleplan til godkendelse.

Processen implementeres fra 2020 - dvs. mhp. udvikling af handleplan for 2021.

Idet handleplanen for 2020 bliver til uden et helt årshjul bag sig baserer den sig ikke på forudgående dialog mellem kulturaktørerne og Kultur- og Fritidsudvalget. Dog har forvaltningen haft dialog med de etablerede aktører, som er blevet bedt om at indsende relevante indsatser, som sammen med forvaltningens tiltag og nye initiativer i budgetaftalen for 2020 udgør Handleplanen for 2020.

Handleplanen 2020 er vedlagt som bilag 3.

Handleplan Idræts- og Bevægelsespolitikken - Bevæg dig for livet:

På idræts- og bevægelsesområdet arbejdes med delmål i regi af Bevæg Dig For Livet, der senest i maj 2019 blev fastlagt frem til udgangen af 2020. Delmålene og tiltagene på Kultur- og Fritidsudvalgets område (Bevæg dig for livet vedrører alle fagudvalg) udgør sammen med budgetaftalen for 2020 Idræts- og Bevægelsespolitikken handleplan.

Spor (indsatsområde)	Mål
Foreninger og Træningsfællesskaber	At min. 3.500 flere aktivitetsmedlemmer (målt ift. 2016) At andelen af idrætsaktive borgere stiger år for år (fra 70% i benchmark 2018)
Småbørnsfamilier	At min. 63% af voksne med børn i 0-6 års alderen er idrætsaktive (60% var idrætsaktive ved benchmark i 2018) At min. 200 børn og deres voksne deltager i de iværksatte aktiviteter i såvel 2019 som i 2020
Unge (piger og ungdomsuddannelser)	Flere idrætsaktive unge - opstil mål for hver arena
Seniorer (60+)	100% flere medlemmer i foreningerne over 65 år i forhold til 1.oktober 2018 Andelen af idrætsaktive borgere over 60 år stiger år for år (fra 70% i 2018)

Handleplanen 2020 er vedlagt som bilag 4.

Økonomi

Der er ikke afledte økonomiske konsekvenser af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget
CJ

Bilag

Bilag 1 - Kultur- og Fritidspolitik

Bilag 2 - Idræts- og Bevægelsespolitik

Bilag 3 Kultur- og Fritidspolitik handleplan

Bilag 4 Idræt- og Bevægelsespolitik handleplan

Punkt 150: Status Kultur- og Musikskolen - plan for 2020

04.04.00-P20-8-15

Resume

I Budgetaftalen for 2020 fremgår det, at der dels skal arbejdes videre med placeringen af Kultur- og Musikskolen på konservatoriegrunden - herunder ved at arbejde videre med at rejse supplerende fondsfinansiering og dels nedsætte en politisk styregruppe bestående af bl.a. politiske repræsentanter fra Kultur- og Fritidsudvalget. Denne sag følger op på budgetaftalen.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog,

1. at status på fondsprocessen og øvrige forhold vedr. Kultur- og Musikskolen tages til efterretning,
2. at rammesætning og kommissorium for en politisk styregruppe knyttet til Kultur- og Musikskoleprojektet godkendes og
3. at der udpeges to repræsentanter fra Kultur- og Fritidsudvalget til – udover formanden – at deltage i styregruppen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at status på fondsprocessen og øvrige forhold vedr. Kultur- og Musikskolen tages til efterretning
2. at rammesætning og kommissorium for en politisk styregruppe knyttet til Kultur- og Musikskoleprojektet godkendes
3. at der udpeges to repræsentanter fra Kultur og Fritidsudvalget til - udover formanden - at deltage i styregruppen

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2020 fremgår det i forhold til Kultur- og Musikskolen:

"Partierne har afsat penge til, at Kultur- og Musikskolen kan bygges i 2023. Frem mod næste års budgetforhandlinger afklares mulighederne for at virkeliggøre projektet på konservatoriegrunden som første prioritet, herunder om der kan rejses supplerende ekstern finansiering. Den oprindelige placering bag Det Kongelige Musikkonservatorium rummer potentiale for synergi og samarbejde med de omkringliggende institutioner. Der afsættes midler til fundraising. Der nedsættes en styregruppe bestående blandt andet af politiske repræsentanter fra Kultur- og Fritidsudvalget, der indgår i det videre arbejde frem mod en endelig politisk beslutning af projektet.

Såfremt det skulle vise sig ikke at være muligt at rejse supplerende ekstern finansiering, så er der enighed om, at skolen kan ligge på hospitalsgrunden. Der skal i givet fald arbejdes med at skabe sammenhænge til områdets skoler, så der kan skabes et dynamisk kreativt læringsmiljø i området, ligesom der skal laves en plan for, hvordan konservatoriegrunden alternativt kan udvikles og understøtte en musik- og kunstcampus."

Jf. budgetaftalen skal der således arbejdes videre med placeringen af Kultur- og Musikskolen på konservatoriegrunden - herunder ved at arbejde videre med at rejse supplerende fondsfinansiering og nedsætte en politisk styregruppe bestående af bl.a. politiske repræsentanter fra Kultur- og Fritidsudvalget.

Kultur- og Musikskolen nævnes også som en fremtidig investering i Bæredygtigt Frederiksberg.

Status fondsfinansiering:

Jf. sag til magistraten den 16. august opstartede forvaltningen i foråret en fondssøgningsproces via kommunens fundraiseraftale. Vurderingen fra fundraiseren var, at der meget der peger i retning af, at projektet er støtteværdigt og kan realiseres med eksterne midler - bl.a. fordi projektet:

- Har samarbejdspotentialer med alle byens skoler, institutioner, øvrige uddannelses- og kulturinstitutioner
- Er placeret på Konservatoriegrunden (flere faglige samarbejdspotentialer)
- Muliggør aktiviteter i alle vågne timer (fx aftenskoleområdet)
- Muliggør nye muligheder for samspil mellem de klassiske kunstneriske discipliner
- Kan være en vigtig brobygning til ungdomsuddannelserne og de højere uddannelsesinstitutioner
- Har væsentlig egenfinansiering

Samtidig var det dog vurderingen fra fundraiseringen, at selvom projektet har en meget stor grad af egenfinansiering, så er finansieringsbehovet stadig væsentligt, og det vil kun være få fonde, som har muligheden for at lægge hele eller væsentlige dele af dette beløb.

Magistraten blev den 23. september orienteret om status for arbejdet med eksterne fonde.

Det udarbejdede fondsprospekt er vedlagt som bilag.

På baggrund af budgetvedtagelsen vil der nu ske en revitalisering af fondsprocessen, hvilket også vil blive drøftet i regi af den politiske styregruppe, jf. nedenfor.

Politisk styregruppe:

Den politiske styregruppe foreslås at bestå af tre medlemmer fra Kultur- og Fritidsudvalget, hvor udvalgets formand også er formand for styregruppen. Herudover foreslås lederen fra Musikhøjskolen Ole Thøger (alternativt formanden fra Musikhøjskolens bestyrelse) at deltage. Herudover kan indkaldes relevante videnspersoner til styregruppens møder afhængigt af den konkrete dagsorden - fx vil det være oplagt at fundraiseringen deltager i styregruppens første møde. Borgmesteren kan deltage ad hoc i den politiske styregruppe efter behov.

Der foreslås følgende kommissorium for styregruppen:

- Styregruppen skal bidrage med ideer og følge arbejdet tæt med at finde supplerende fondsfinansiering mhp. at virkeliggøre Kultur- og Musikskoleprojektet på konservatoriegrunden som første prioritet
- Styregruppen skal følge arbejdet tæt med afdækning af de øvrige forhold vedr. konservatoriegrunden - herunder supplerende undersøgelser vedr. grund- og P-forhold

Der foreslås afholdt tre-fire møder i styregruppen:

- Januar 2020
- Marts 2020
- Maj 2020
- Eventuelt august 2020 forud for budgetforhandlingerne

Forvaltningen sekretariatsbetjener styregruppen.

Yderligere afdækning:

Konservatoriegrunden:

Forvaltningen har i efteråret haft dialog med PFA om udviklingsperspektiver på konservatoriegrunden - herunder også om Kultur- og Musikskolen. PFA ejer såvel bygningen som rummer Musikkonservatoriet som Forum. PFA har henvendt sig mhp. at komme med et konkret bud på, hvordan parkeringsudfordringen kan løses samtidig med, at der etableres en Kultur- og Musikskole på konservatoriegrunden - eventuelt sammen med et kollegium til musik- og kunststuderende, som foreslået af den ene fond. Der vil blive orienteret politisk, hvis dialogen udvikler sig til mere konkrete ideer.

Hospitalsgrunden:

Den alternative mulighed for placering af en Kultur- og Musikskole på hospitalsgrunden blev belyst i sagen til Kultur- og Fritidsudvalget den 19. august hhv. magistraten den 16. og 19. september. Vedlagt sagen var et prospekt for et projekt ved Nyelandsgården baseret på dels nye, dels eksisterende bygninger. Næste skridt i udviklingen af en Kultur- og Musikskole på denne placering vil være at forberede, hvordan dette prospekt kan omsættes i en egentlig projektudvikling, således umiddelbart, hvis det måtte vise sig, at det er denne løsning, der skal søges realiseret.

Økonomi

Der er afsat 400.000 kr. til fundraising i Budget 2020, som kan anvendes i den videre proces med at rejse fondsfinansiering. Der er afsat 82,0 mio. kr. til Kultur- og Musikskolen og reserveret yderligere 19,5 mio. kr. til en eventuelt realisering af projektet på konservatoriegrunden.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Kultiur- og Fritidsudvalget.

CJ

Bilag

Fondsprospekt - KUMU (Realdania)

Punkt 151: 3. forventede regnskab 2019

00.30.14-S00-7-19

Resume

Sagen indeholder forvaltningens tredje og sidste samlede prognose for regnskabsresultatet 2019.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget tog orienteringen vedrørende 3. forventede regnskab til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller, at magistraten over for kommunalbestyrelsen anbefaler:

1. at 3. forventede regnskab 2019 tages til efterretning
2. at følgende tillægsbevillinger godkendes under service:
 - Servicerrammeneutrale omplaceringer mellem udvalg i 2019 og 2020 samt budgetoverslagsår, jf. bilag 2a og bilag 3k,
 - Overførsel af netto 3,4 mio. kr. fra budget 2019 til 2020- 2023 jf. tabel 3 og bilag 7. Bevillingerne har modpost på kassen,
 - Merudgifter i 2019 med modpost på puljen til uforudsete udgifter på 11,8 mio. kr., jf. bilag 2a,
 - Tekniske ændringer af budget 2019 med modpost på kasse med mindreudgifter for 1,5 mio.kr. jf. tabel 2 og bilag 6,
2. at følgende tillægsbevillinger gives under overførsler med modpost på kassen:
 - Overførsel af udgiftsbudget på 0,8 mio. kr. fra budget 2019 til 2020,
 - Mindreudgifter i 2019 for i alt 28,8 mio. kr. jf. bilag 3a-3j,
3. at følgende tillægsbevillinger gives under anlæg:
 - Overførsel af rådighedsbeløb på 5,0 mio. kr. fra budget 2019 til 2020 vedrørende anlæg uden for rammen jf. bilag 2b og bilag 3l,
 - Mindreudgifter inden for anlægsrammen på 66,4 mio. kr. i 2019 og nettomerudgifter på 45,4 mio. kr. i 2020 bevilges med modpost på den negative anlægspulje i hhv. 2019 og 2020 jf. bilag 2b og bilag 3l,
 - Overførsel af rådighedsbeløb på 10,9 mio. kr. fra budget 2019 til 2020 vedrørende brugerfinansierede anlægsudgifter jf. bilag 2b og bilag 3l,
 - Mindreindtægter vedrørende anlæg på 23,0 mio.kr. i 2019, og tilsvarende merindtægter i 2020 tillægsbevilges jf. bilag 2b og 3l,
4. at følgende tillægsbevillinger gives under finansielle poster:
 - Netto merindtægter under kommunes indtægtsside på 26,1 mio. kr. i 2019, jf. bilag 4,
 - Netto mindreudgifter for 16,8 mio. kr. under øvrige finansielle poster i 2019 jf. bilag 4,
 - Netto mindreudgifter for 27,3 mio. kr. under øvrige finansielle poster i 2020 jf. bilag 4,
5. at opfølgning på initiativer i budget 2019 tages til efterretning, jf. bilag 5,
6. at orientering omkring økonomisk status på salg af ejendomme tages til efterretning, jf. bilag 8.

Direktionen indstiller, at fagudvalgene tager orienteringen vedrørende 3. forventede regnskab 2019 til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen indeholder forvaltningens tredje og sidste samlede prognose for Frederiksbergs regnskabsresultat 2019.

Kommunens økonomi kan deles op i drift, anlæg, indtægter og finansielle poster, der gennemgås i nævnte rækkefølge. Til sidst samles op på Frederiksbergs samlede økonomi.

Boks 1: Hovedkonklusioner i 3. forventede regnskab

Mindreforbrug på servicerammen

Der er på tværs af udvalg indmeldt et forventet mindreforbrug på 15,5 mio. kr. i forhold til korigeret budget for Frederiksberg Kommune. Dette svarer til en afvigelse på 0,4 pct. af budgettet. Korrigeres der for midler der flyttes fra budget 2019 til 2020, 2021 og 2022, og som alene er udtryk for at midler bruges i et andet år, er mindreforbruget 12,1 mio.kr. eller 0,3 pct. Der

forventes derfor ikke udfordringer i forhold til at overholde servicerammen i 2019.

Mindreforbrug på overførsels-udgifterne	På overførselsudgifter forventes mindreudgifter for 41,7 mio. kr. Den primære årsag er, at kommunerne ikke er midtvejsreguleret af staten som følge af økonomiaftalen. Det betyder, at de reservede midler nu lægges i kassen.
Balance på anlægsrammen	I 2019 har Frederiksberg en negativ anlægspulje, der udgør 69,9 mio. kr. Der er med 3. forventede regnskab fundet afvigelser, så anlægsrammen forventes at balancere i 2019, og kommunen dermed kan bidrage til, at kommunerne under ét holder sig inden for anlægsrammen.
Kassebeholdning	Kommunens forventede kassetræk svarer til bundlinjen i regnskabsresultatet. Samlet set for 2019 forventes der et kassetræk på 78,7 mio. kr. og en kassebeholdning ultimo året på 802,6 mio. kr. inklusiv deponering. Dette er 110,0 mio. kr. mere, end forventningen i budgettet for 2019. Baggrunden er, at en række områder har givet et bedre resultat for Frederiksberg end forventet i budgettet. Hovedforklaringerne er at overførselsområdet ikke blev midtvejsreguleret, et lavt renteniveau samt flere indtægter fra forskerskat.

I løbet af 2019 har Frederiksberg, ligesom mange af landets andre kommuner, haft stigende udgifter til de børn og voksne, der har brug for ekstra hjælp, fordi de er udfordrede enten fysisk eller psykisk. Dette forventede regnskab viser også merudgifter til det specialiserede børneområde under børneudvalget, specialundervisning under undervisningsudvalget samt særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse under socialudvalget. Det er i 2019 lykkedes på tværs af kommunen, at finde modgående mindreforbrug, så kommunen forventes at overholde budgettet i år. Med vedtagelsen af budget 2020 er der også taget mange af de nødvendige skridt, der skal til for at sikre, at borgerne får den nødvendige hjælp, samtidig med at budgetterne kan overholdes fremadrettet.

Samtidig står en opdatering og ændring af udligningssystemet højt på den nationale dagsorden i 2020. Ændringer, der kan få store konsekvenser for Frederiksbergs økonomi inden for ganske kort tid. I det lys er det vigtigt at sikre, at Frederiksbergs udgifter holdes i ro, og at udgiftspres håndteres, så Frederiksberg står rustet til at løse de udfordringer, Frederiksberg står over for de kommende år.

På denne baggrund betragtes det forventede regnskabsresultat for 2019 som tilfredsstillende.

1. Drift

Driftsområdet udgøres af service- og overførselsudgifterne, herunder aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet.

1.1 Driftsudgifter inden for servicerammen

Tabel 1: Oversigt over serviceudgifter

Serviceudgifter (mio. kr.)	Korr. budget 2019	3. FR 2019	Tekniske ændringer	Afvigelse	Tillægsbevillinger af merforbrug	Tillægsbevillinger overførsel
----------------------------	-------------------	------------	--------------------	-----------	----------------------------------	-------------------------------

						af budget til 2020-23
Magistraten	721,3	715,8	1,6	-7,1	0,0	-4,3
Bolig- og ejendomsudvalget	104,5	103,7	0,5	-1,2	0,0	0,0
Undervisningsudvalget	793,5	796,7	1,9	1,3	3,9	0,6
Ældre- og omsorgsudvalget	886,6	885,3	-1,2	-0,2	0,0	0,0
Kultur- og fritidsudvalget	179,0	175,6	-0,8	-2,5	0,0	0,0
Børneudvalget	694,6	695,1	-1,1	1,7	0,0	-0,5
Socialudvalget	463,8	471,8	-1,1	9,0	7,9	0,0
By- og miljøudvalget	111,8	109,1	-1,1	-1,6	0,0	0,1
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget	12,5	13,2	0,0	0,7	0,0	0,7
Sundheds- og forebyggelsesudvalget	81,7	80,4	-0,1	-1,3	0,0	0,0
I alt uden puljen til uforudsete udgifter	4.049,3	4.046,6	-1,5	-1,2	11,8	-3,4
<i>Puljen til uforudsete udgifter</i>				<i>-14,3</i>	<i>-11,8</i>	
<i>Kassen</i>			1,5			3,4
I alt				-15,5		

Mindreforbrug på service

Samlet er der indmeldt mindreforbrug for 15,5 mio. kr. i 3. forventede regnskab. Heraf søges mindreforbrug på 3,4 mio. kr. driftsoverført, hvilket vil sige, at budgettet flyttes til kommende budgetår. Driftsoverførsler er udtryk for forskydninger i budgettet og er dermed ikke reelle mindreudgifter. Korrigeres der for driftsoverførsler, forventes der et mindreforbrug på 12,1 mio. kr., svarende til en afvigelse på 0,3 pct. af budgettet.

Det forventes derfor ikke, at Frederiksberg Kommune får udfordringer med at overholde servicerammen i 2019.

Under udvalgsafsnittene følger en gennemgang af de enkelte udvalgs afvigelser.

Håndtering af udgiftspres og tillægsbevillinger i 3. forventede regnskab.

I 3. forventede regnskab indstilles der i alt merforbrug på 11,8 mio. kr. tillægsbevilget. Disse midler finansieres af puljen til uforudsete udgifter. Herudover søges mindreforbrug for netto 3,4 mio. kr. lagt i kassen og budgettet flyttet til 2020-2023, som nærmere gennemgået i afsnit 1.2. Disse midler lægges i kassen i 2019, så de kan tages op i de år, hvor de overføres til. Sidst sker der en række tekniske ændringer af budgettet svarende til at budgettet nedjusteres med 1,5 mio. kr. Disse beskrives i tabel 2 og sker som følge af ændringen af kommunens rammer i forbindelse med økonomiaftalen. Som det fremgår af tabel 1 er der samlet et mindreforbrug under udvalgene på 1,5 mio. kr., når der ses bort fra puljen til uforudsete udgifter. Dette dækker dog over forskelle i afvigelserne udvalg imellem. Afvigelserne under de enkelte udvalg er igen sammensat af mange mer- og mindreforbrug. Mange af de indmeldte mindreforbrug vedrører decentrale institutioner, der som en del af en sund økonomistyring har en lille opsparring. Derudover er der en række budgetter til øremærkede politiske bevillinger, som på nuværende tidspunkt vurderes at strække sig ind i 2020, og dermed har et mindreforbrug i 2019. Fælles for disse mindreforbrug er, at de ikke kan bruges til at dække merforbrug andre steder. Tages midler fra institutionernes opsparring og politiske projekter, vil det medføre at de decentrale institutioner mister deres mulighed for at tænke langsigtet, og at øremærkede projekter og initiativer vil være nødt til at stoppe halvvejs. Tages der højde for alle mindreforbrug, det ikke er hensigtsmæssigt at tillægsbevilge, er der i 3. forventede regnskab ikke midler i puljen til uforudsete udgifter til, at alle merforbrug kan tillægsbevilles. Derfor søges der alene tillægsbevilling til de udgiftspres, der er behandlet og bevilget i budget 2020. Her indgår skolernes udfordringer under

undervisningsudvalget, og særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) under socialudvalget svarende til at der i alt udmøntes 11,8 mio. kr. fra puljen til uforudsete udgifter. Dermed underbygger 3. forventede regnskab, at regnskabet 2019 kommer til at understøtte budgettet for 2020.

Tekniske ændringer

Tabel 2: Tekniske ændringer af budget 2019

Serviceudgifter (mio. kr.)	Udgifts-neutrale omplaceringer	Nedregulering af P/L	DUT og andre reguleringer	I alt
Magistraten	-0,8	-1,6	4,0	1,6
Heraf puljen til uforudsete udgifter	0,0	0,0	3,5	3,5
Bolig- og ejendomsudvalget	1,3	-0,8	0,0	0,5
Undervisningsudvalget	0,9	-0,8	1,9	1,9
Ældre- og omsorgsudvalget	0,3	-1,6	0,1	-1,2
Kultur- og fritidsudvalget	-0,5	-0,3	0,0	-0,8
Børneudvalget	-0,4	-1,1	0,4	-1,1
Socialudvalget	-0,1	-1,1	0,1	-1,1
By- og miljøudvalget	-0,5	-0,6	0,0	-1,1
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
Sundheds- og forebyggelsesudvalget	0,0	-0,1	0,0	-0,1
I alt - tillægsbevillinger med modpost på kassen	0,0	-7,9	6,5	-1,5

Økonomiaftalen 2020, der blev indgået imellem KL og regeringen i september, indebærer en række tekniske ændringer i kommunernes budgetter. Disse ændringer omhandler ikke alene budget 2020, men har også betydning for budgettet i 2019. Ændringerne påvirker både kommunernes finansiering og den ramme, som kommunernes samlede udgifter skal holdes inden for. Idet økonomiaftalen blev indgået i september, indarbejdes ændringerne for 2019 med 3. forventede regnskab. I tillæg til ændringerne som følge af økonomiaftalen forslås en række omplaceringer af budget imellem udvalg af teknisk karakter. Tilsammen giver det de tekniske ændringer i 3. forventede regnskab. Fælles for de tekniske ændringer er, at de tillægsbevilles på kassen og er udgiftsneutrale for kommunen. Mer- og mindreudgifter som følge af DUT og P/L modsvares på kommunens finansposter, hvor de indgår under tilskud og udligning på kommunens indtægtsside.

Det skal bemærkes, at forvaltningen har vurderet, at enkelte ændringer som følge af ny lovgivning ikke bør udmøntes, da Frederiksberg Kommune ikke har opgaven, eller at de økonomiske konsekvenser af lovændringen allerede er indregnet i Frederiksbergs økonomi. Dette medfører, at DUT og andre reguleringer frigiver 3,5 mio. kr. til puljen til uforudsete udgifter i 2019, ligesom 0,7 mio. kr. ikke udmøntes på overførselsområdet.

Tekniske ændringer under service er opsummeret i tabel 2. En fuldstændig oversigt over udgiftsneutrale omplaceringer fremgår af bilag 3k. Udmøntningen af DUT fremgår af bilag 6, og konsekvensen af nedjusterede pris- og lønfremskrivning fremgår på de enkelte udvalg i bilag 3a-3j.

Udvalgsgennemgang

På *magistratens* område forventes der mindreudgifter for 7,1 mio. kr., hvoraf 4,3 mio. kr. søges overført til 2020-2022. Det samlede mindreforbrug fordeler sig på både mer- og mindreudgifter. Væsentlige mindreforbrug er til afholdelse af valg og merindtægter fra ordningen, hvor virksomheder og borgere har mulighed for at råde over vej. Derimod er der merudgifter til blandt andet tjenestemandspensioner og barselsordningen.

På *bolig- og ejendomsudvalget*s område forventes samlet mindreudgifter for 1,2 mio. kr. Mindreudgifterne kan primært tilskrives færre udgifter til byfornyelse.

På *undervisningsudvalget* forventes merforbrug på 1,3 mio. kr. Der søges i alt 3,9 mio. kr. tillægsbevilget. Merforbruget skyldes primært øgede udgifter til specialundervisning, ligesom syv af Frederiksbergs folkeskoler forventer merforbrug. Årsagen til at der gives en større tillægsbevilling end der er merforbrug skyldes mindreforbrug på projekter, der søges overført i overførselssagen.

Under *ældre- og omsorgsudvalget* forventes mindreforbrug på 0,2 mio. kr. Det samlede mindreforbrug omfatter både mer- og mindreudgifter. Mindreudgifterne relaterer sig primært til hjemmeplejen og elever. Under hjemmeplejen er der visiteret færre timer end forudsat i budgettet. Under elever inden for sundhedshjælper- og sundhedsassistentuddannelserne har der ikke har været den søgning, der var forudsat. Modsatrettet er der merudgifter, der primært omhandler køb af plejeboligpladser.

Kultur- og fritidsudvalget forventer samlet mindreforbrug på 2,5 mio. kr. Afvigelsen er sammensat af både mer- og mindreforbrug. De primære mindreforbrug omhandler leasingudgifter til Flintholm Svømmehal, da byggesagen endnu ikke er endeligt afsluttet, så svømmehallen kan overgå til leasing. Mindreforbruget i år vil dog betyde merudgifter i kommende år. Derudover er der mindreforbrug, som vil indgå i overførselssagen, hvor de søges overført til 2020. Dette omhandler blandt andet arbejdet med at lave forundersøgelse til en idrætshal på Nordens Plads. Modsat er der fortsat udfordringer med få indtægter i Frederiksberg Svømmehal, hvor dele af svømmehallen er lukket frem til svømmehallen skal renoveres. God styring og mådehold med udgifterne har dog nedbragt udgifterne, så udfordringen i Frederiksberg Svømmehal udgør 0,5 mio. kr. i 3. forventede regnskab i mod 2,0 mio. kr. ved 2. forventede regnskab.

Under *børneudvalget* forventes der merudgifter for 1,7 mio. kr., og 0,5 mio. kr. søges overført til 2020. Merudgifterne omhandler primært forebyggende foranstaltninger under det specialiserede børneområde. Her er der både øgede udgifter, samt mindreindtægter, da der ikke længere kan opnås refusion for en række flygtninge. Merudgifterne skal ses i sammenhæng med mindreudgifter på overførselsrammen under børneudvalget. Ydelserne inden for henholdsvis servicrammen og overførselsrammen er tæt forbundne, og der er i løbet af 2019 sket en ændring, hvor flere bliver visiteret til et forebyggende tilbud inden for servicrammen i stedet for tilbud under overførselsrammen. Derudover forventer Frederiksbergs daginstitutioner mindreforbrug.

Under *socialudvalget* forventes merforbrug på 9,0 mio. kr. Den primære årsag til merforbruget er øgede udgifter til særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU). Merudgifter til STU udgør 7,9 mio. kr., der søges tillægsbevilget.

På *by- og miljøudvalget*s område forventes mindreudgifter for 1,6 mio. kr. Netto 0,1 mio. kr. søges fremrykket fra 2020. Fremrykningen omhandler betalinger til Frederiksberg Forsyning for afledning af vand fra kommunens veje, hvor der er større udgifter i 2019 på 3,5 mio. kr. der modsvares af tilsvarende mindreforbrug næste år, hvorfor budgettet fremrykkes. Modsat overføres midler vedrørende busreserven ud af 2019 til 2021-2023. Der har i 2019 været afsat en reserve til at dække mindreindtægter, samt behov for mindre justeringer af busdriften i forbindelse med åbningen af metro-cityringen. Disse midler overføres nu til kommende år, hvor der er klarhed over, hvordan behovet for kollektiv trafik har ændret sig med den nye metro. Desuden er der mindreforbrug vedrørende kommunalisering af private fællesveje, hvor der er kommunaliseret færre veje end forudsat i budgettet.

Under *arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget* forventes merudgifter for 0,7 mio. kr. Merudgifterne omhandler projektet Bedre sammenhæng i støtte og vejledning, som har haft bedre fremdrift end forventet. Projektet har finansiering i både 2019 og 2020, og 0,7 mio. kr. søges derfor fremrykket fra 2020 til 2019.

Under *sundheds- og forebyggelsesudvalget* forventes mindreudgifter for 1,3 mio. kr. Mindreforbruget omhandler primært forældreklasser under sundhedstjenesten, der ophører med udgangen af 2019, samt mindreudgifter under Forebyggelsen, hvor en del af de igangsatte initiativer forventes at gå ind i 2020, og søges overført i overførselssagen.

1.2 Særlige fokusområder under service

De specialiserede områder

For at sikre at specialområderne ikke vokser på bekostning af normalområderne, har Frederiksberg Kommune en målsætning om, at de specialiserede områder ikke må udgøre over 17,8 pct. af servicrammen. Dette svarer til niveauet i 2008, hvor den nuværende arbejdsdeling mellem kommunerne og regionerne blev fastlagt. Inden 3. forventede regnskab udgør budgettet til de specialiserede områder 17,6 pct. af servicrammen. Med 3. forventede regnskab er der indmeldt afvigelser på de specialiserede områder på 14,4 mio. kr., hvilket bringer andelen af specialområdet op på 18,0 pct. af servicrammen. Dette svarer til, at forbruget ligger 0,2 procentpoint over målsætningen. Overskridelsen viser, at der er behov for fortsat fokus på styring af de specialiserede områder, så de merforbrug, der er i 2019, ikke rækker ind i kommende budgetter. I budget 2020 er der allerede vedtaget initiativer, for eksempel vedrørende skolernes udfordringer til specialundervisning, som understøtter, at kommunen kan holde sig inden for målsætningen fremadrettet.

Driftsoverførsler fra 2019 til 2020 og frem

Kommunerne er igennem budgetloven underlagt rammer for hvor mange midler, der må bruges på service, den såkaldte servicramme. Hvis kommunerne bruger flere penge på service end den samlede servicramme, vil kommunerne blive ramt af både en kollektiv og en individuel sanktion. Dette har den følgeeffekt, at kommunerne ikke frit kan flytte midler imellem budgetår. Udfordringen opstår, når ledige midler i 2019 flyttes til 2020. Hermed bliver budgettet i 2020 højere, og den ramme som kommunerne og Frederiksberg er underlagt overskrides.

Styringsmæssigt kan det være en god ide at flytte midler i mellem budgetår. For at decentrale institutioner kan spare op, hvis de kan se merudgifter i fremtiden, er det nødvendigt at flytte i mellem budgetår. Ligesom datoen for hvornår en regning betales eller planlægning af nye initiativer kan betyde, at det er hensigtsmæssigt at flytte en aktivitet nogle måneder, også selv om det krydser et årsskifte.

For at løse denne udfordring er der i budgettet afsat en pulje til uforudsete udgifter. Puljen udgør i 2020 30 mio. kr., og har blandt andet den funktion, at den nedskrives, hvis der er behov for at overføre servicemidler i mellem år. Når puljen nedskrives, skabes der plads i budget 2020, så rammen ikke overskrides. Puljens størrelse sætter dog også en grænse for hvor meget, der kan overføres til 2020. Ud over at dække overførsler imellem budgetår, skal Puljen til uforudsete udgifter også dække eventuelle merudgifter til daginstitutioner, skoler og ældrepleje, hvis befolkningen ændrer sig, og der er behov for at udmønte midler i demografireguleringen. Derudover er det hensigtsmæssigt at have en rest tilbage reserveret til uforudsete udgifter. På nuværende tidspunkt vurderes det, at der vil være plads til ca. 15 mio. kr. i overførsler ind i 2020.

For at adressere udfordringen i at overføre budgetter i mellem år, har Frederiksbergs Kommune overførselsregler, der sætter rammerne for, hvor mange penge hver enkelt institution og budgetansvarlige leder har mulighed for at overføre fra et budgetår til et andet.

Overførselsreglerne indeholder grundlæggende to typer overførsler:

1. Automatiske overførsler. Op til 2 pct. i mindreforbrug af decentrale institutioners budget, decentralt merforbrug, eksternt finansierede midler samt midler til målrettede politiske bevillinger, hvor planlægningen gør det hensigtsmæssigt at krydse årsskiftet. Overføres automatisk i overførselssagen i marts måned når regnskabet er kendt.

2. Ansøgte overførsler. Institutioners bevidste opsparing til fremtidig investeringer, der går ud over den automatiske overførselsadgang på 2 pct. Derudover kan der ansøges om overførsler til rettidig omhu og langsigtet planlægning for områder, der ligger uden for den automatiske overførselsadgang, som budgetter til IT-systemer eller tværgående midler. Disse kan søges i 1. og 3. forventede regnskab. Disse ses i sammenhæng med en tværgående prioritering.

I 3. forventede regnskab har forvaltningen gennemgået alle indmeldte mindreforbrug for, om de vil være underlagt den automatiske overførselsadgang. Niveaue af forventede automatiske overførsler, det vil sige mindreforbrug inden for 2 pct. af institutionernes budget, politiske bevillinger og eksternt finansierede projekter, er på nuværende tidspunkt så højt, at det kan blive en udfordring at rumme dem inden for det ledige rum på 15 mio. kr. under puljen til uforudsete udgifter i 2020. Derfor indstilles der i 3. forventede regnskab kun et minimum af driftsoverførsler til 2020. På den måde sikres det, at der er rum til de automatiske overførsler i overførselssagen.

De overførsler, der indstilles overført til 2020, er udvalgt ud fra, hvilke overførsler der er forudsat overført i budgetprocessen for 2020, ansøgte overførsler vedrørende udvikling af fællesystemer, der understøtter hele kommunens drift, samt overførselsønsker, hvor midlerne ikke rykkes til 2020, men alene til 2021-2023 og dermed ikke belaster servicerammen i 2020. Derudover indstilles det, at der godkendes fremrykninger fra budget 2020 og overslagsår, hvilket primært omhandler forskydning af betaling for vejafvandingsbidrag til Frederiksberg Forsyning, samt ændret afdragsprofil for tidligere års merforbrug på Bülowssvejs skolen. Disse forslås godkendt, da de giver rum i 2020.

Tabel 3: Driftsoverførsler 2019 til 2020-2023

Overførsel	Tillægs- bevilling 2019	Tillægs- bevilling 2020	Tillægs- bevilling 2021	Tillægs- bevilling 2022	Tillægs- bevilling 2023
Driftsoverførsler	-8.207	2.689	1.839	2.539	1.139
Fremrykninger	4.799	-4.299	-250	-250	0
I alt	-3.408	-1.610	1.589	2.289	1.139

For at sikre, at institutioner og områder, der har udvist mådehold og rettidigt sparet op, er der mulighed for at behandle ansøgte overførsler fra 2019 til 2020 i 1. forventede regnskab 2020, hvor ansøgte overførsler vil blive prioriteret.

Alle automatiske overførsler vil blive indstillet overført med overførselssagen, der behandles i magistraten og kommunalbestyrelsen i marts måned. Oversigt over samtlige driftsoverførsler fremgår af bilag 7.

2. Overførselsudgifter og aktivitetsbestemt medfinansiering

Nedenstående tabel 4 viser de indmeldte afvigelser og tillægsbevillinger på overførselsudgifter. Samlet set forventes der et mindreforbrug på 41,7 mio. kr., hvoraf 28,8 mio. kr. søges tillægsbevillet.

Tabel 4: Overførselsudgifter og aktivitetsbestemt medfinansiering

Overførselsudgifter (mio. kr.)	Korr. Budget 2019	3. FR 2019	Afvigelse 2019	Foreslåede tillægs- bevillinger	Afvigelse efter tillægs- bevillinger
-----------------------------------	-------------------------	---------------	-------------------	---------------------------------------	--

Magistraten	50,2	12,4	-37,8	-37,8	0,0
Bolig- og ejendomsudvalget	-6,2	-6,1	0,2	0,2	0,0
Ældre- og omsorgsudvalget	1,1	2,2	1,2	1,2	0,0
Børneudvalget	9,4	0,8	-8,6	0,0	-8,6
Socialudvalget	-7,6	-11,4	-3,9	0,0	-3,9
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget	1.071,6	1.075,6	4,0	4,5	-0,5
Sundheds- og forebyggelsesudvalget	431,4	434,6	3,2	3,2	0,0
<i>Heraf aktivitetsbestemt medfinansiering</i>	<i>431,4</i>	<i>434,6</i>	<i>3,2</i>	<i>3,2</i>	<i>0,0</i>
Samlet	1.549,9	1.508,2	-41,7	-28,8	-13,0

Hovedårsagen til mindreforbruget er under *magistraten*, hvor der er reserveret puljer til forsikrede ledige samt budgetgaranterede og konjunkturregulere områder for i alt 33,8 mio. kr. Midlerne har været reserveret til blandt andet at imødegå de konjunkturudsving, der kan være på overførselsområdet, samt en eventuel midtvejsregulering af overførselsudgifter fra statens side. Med økonomiaftalen imellem KL og Regeringen, der blev indgået i september, blev det besluttet ikke at midtvejsregulere kommunernes overførselsudgifter i 2019. Det er derfor muligt at lægge midlerne i kassen med 3. forventede regnskab.

Herudover er der under magistraten en overudmøntning af udbudspuljen på 4,0 mio. kr., som skyldes et vellykket udbud af danskuddannelser til voksne borgere, der ikke har dansk som modersmål. Overudmøntningen af udbudspuljen skal ses i sammenhæng med en tilsvarende manglende udmøntning af udbudspuljen under service. Alle afvigelser under magistraten søges tillægsbevilget.

Derudover er der mindreforbrug under *børneudvalget* på 8,6 mio. kr. Mindreforbruget skal ses i sammenhæng med det indmeldte merforbrug på det specialiserede børneområde inden for servicerammen. Ydelserne inden for henholdsvis servicerammen og overførselsrammen er tæt forbundne, og der er i løbet af 2019 sket en ændring, hvor flere bliver visiteret til et forebyggende tilbud inden for servicerammen i stedet for tilbud under overførselsrammen.

Under *arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget* forventes merforbrug på 4,0 mio. kr., som primært skyldes flere borgere på førtidspension. Dette skyldes blandt andet en højere pensionsalder, og ændrede regler for hvornår betalingsforpligtigelse overgår til en anden kommune ved flytning. Derudover søges 0,8 mio. kr. af mindreforbruget overført fra 2019 til 2020. Midler som arbejdsmarkedsafdelingen har disponeret i 2019 til implementering af LAB-loven (Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats). LAB-loven er udskudt et halvt år, og træder i kraft d. 1. januar 2020. Arbejdsmarkedsafdelingen søger derfor om at få overført 0,8 mio. kr. fra 2019 til 2020 til at sikre den implementering, der ellers var planlagt i 2019.

Under *sundheds- og forebyggelsesudvalget* er der merudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet, hvor kommunen betaler alt efter hvor mange borgere fra Frederiksberg, der bruger regionens sundhedstilbud. På grund af udfordringer med at få valide data i Sundhedsdatastyrelsen, er kommunens betaling af aktivitetsmedfinansiering fastfrosset til kommunernes budgetlagt niveau i 2019. Frederiksberg har dog modtaget en efterregulering af kommunens udgifter i 2018 på 3,2 mio. kr. som nu søges tillægsbevilget.

Derudover er der mindreudgifter på 3,9 mio. kr. under *socialudvalget*, som primært skyldes, at der har været mindre behov for at yde økonomisk hjælp til voksne borgere, der har merudgifter til deres daglige livsførelse som følge af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Sidst er der mindre afvigelser under ældre- og omsorgsudvalget og bolig- og ejendomsudvalget, hvor den primære årsag er udgifter til tomgangsleje i forbindelse med istandsættelsen af plejecenteret Nimbus, samt merudgifter til ydelsesstøtte i forbindelse med byfornyelse.

3. Anlæg

I 2019 er anlægsrammen 311,2 mio. kr., mens der er igangværende projekter med et samlet rådighedsbeløb på 381,1 mio. kr. Forskellen imellem disse er på 69,9 mio. kr., som er placeret på den negative anlægspulje under Magistraten. Den negative anlægspulje udtrykker behovet for forskydninger/mindreforbrug i det pågældende år. Puljen anvendes som styringsinstrument, så det er muligt for kommunen at have en anlægsportefølje, der beløber sig til mere end det vedtagne anlægsniveau for året - også kaldet anlægsrammen. Styringsmæssigt er der behov for at kunne budgettere over rammen, da anlægsprojekter erfaringsmæssigt bliver forsinkede i løbet af året, blandt andet som følge af ændrede planer, udbud der trækker ud eller tidlig frost i jorden. Det er bare på forhånd ikke muligt at udpege hvilke anlæg, der bliver forsinkede og hvor meget. Der er ved 3. forventede regnskab gennemført en periodisering af samtlige anlægsprojekter med henblik på at sikre, at anlægsrammen for 2019 kan overholdes.

Den negative anlægspulje udgør på nuværende tidspunkt 69,9 mio. kr. og der er indmeldt forskydninger og mindreforbrug på anlægsområdet for samlet 69,7 mio. kr. Frederiksberg Kommune forventer dermed at komme ud af 2019 med et merforbrug på 0,2 mio. kr. Der har i årets løb været arbejdet målrettet med at udnytte anlægsrammen, hvilket 3. forventede regnskab også afspejler. De indmeldte afvigelser er baseret på konkrete indmeldinger fra projektlederne. Erfaringsmæssigt er de forventede afvigelser selv så sent på året forbundet med en hvis usikkerhed, da en meget stor del af regningerne for byggeri fremsendes i december. Et forventet merforbrug på 0,2 mio. kr. er derfor at karakterisere som balance.

Frederiksberg Kommune forventer derfor at kunne overholde anlægsrammen i 2019 og som på service bidrage til, at kommunerne samlet overholder økonomiaftalen.

Tabel 5: Anlægsudgifter inden for rammen

Anlægsudgifter (1.000 kr.)	Korr. budget 2019	3. FR 2019	Afvigelser 2019	TB 2019	TB 2020
Magistraten	21.061	16.275	-4.786	-1.907	1.506
Bolig- og ejendomsudvalget	81.644	74.523	-7.121	-8.189	8.189
Undervisningsudvalget	43.410	40.607	-2.803	-3.618	2.800
Ældre- og omsorgsudvalget	20.706	20.902	196	0	0
Kultur- og fritidsudvalget	53.614	48.124	-5.490	-5.621	4.166
Børneudvalget	10.769	5.771	-4.998	-3.572	1.817
Socialudvalget	10.108	5.618	-4.490	-5.790	5.790
By- og miljøudvalget	139.845	99.663	-40.182	-37.656	21.168
I alt - eksklusiv negativ pulje	381.157	311.483	-69.674	-66.353	45.436
Negativ anlægspulje	-69.922	0	69.922	66.353	
Yderligere forskydninger og mindreforbrug		-248	-248	0	
I alt - inklusiv negativ pulje	311.235	311.235	0	0	
Negativ anlægspulje efter 3. FR				-3.569	

Sideløbende med 3. forventede regnskab behandler magistraten bevillingssager vedrørende voldgiftssager, skimmelpuljen samt genhusning af FB klubhus. Ekstraudgifterne til voldgiftssager, skimmelpuljen og genhusning af FB klubhus indgår i opgørelsen i 3. forventede regnskab.

3.1 Status på salg af ejendomme

I tilknytning til Frederiksberg Kommunes strategi for salg af ejendomme blev der i august 2016 udarbejdet en opgørelse over det anslåede provenu ved salg af en række kommunale ejendomme i perioden 2016-19. I forbindelse med forventede regnskaber gives der en opdateret status på strategien.

I den oprindelige plan var der i 2016-19 anslået samlede salgsindtægter for 136,5 mio. kr. Planen er siden opdateret som følge af udskydelser af salg og ændrede salgsvurderinger, og strækker sig nu til 2023. Der er på nuværende tidspunkt realiseret 50,6 mio. kr., hvilket er 13,6 mio. kr. mere end status i 2. forventede regnskab. Der forventes yderligere indtægter i 2019 på 26,8 mio. kr. og i 2020 er der allerede godkendt og budgetlagt med salg af to arealer, der dog mangler den endelige frigivelse af salgsindtægten for i alt 47,9 mio. kr. Den samlede forventede indtægter i perioden 2016 til 2023 er på 165,7 mio. kr. Der henvises til det fortrolige bilag 8 for en gennemgang af de enkelte salgsprojekter.

4. Indtægter

På indtægtssiden, der dækker over skatter, tilskud og udligning, renter samt udligning af købsmoms, forventes der mindredgifter og merindtægter for i alt 26,1 mio. kr. Hovedårsagen findes i det lave renteniveau, som har givet færre renteudgifter, samt flere indtægter fra forskerskat end forudsat i budgettet.

Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

5. Det brugerfinansierede område

Der forventes ingen afvigelser på driftssiden af det brugerfinansierede område. På anlægssiden forventes der mindredgifter på 11,2 mio. kr. primært som følge af forskydninger af en række klimatilpasningsprojekter, der udføres i samarbejde med Frederiksberg Forsyning.

6. Øvrige finansielle poster

På øvrige finansielle poster, der dækker over afdrag, lånoptagelse, deponeringer samt finansforskydninger, forventes der netto mindreforbrug på 32,9 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Mindreforbruget findes primært under finansforskydninger og skyldes, at kommunen i forbindelse med klimatilpasningsprojekter i foregående år har lagt ud for udgifter, hvor der nu er optaget de nødvendige byggekreditter og kommunen har fået udlæggene tilbage. For klimatilpasningsprojekter gælder, at de lånfinansieres, og at udgifter til renter og afdrag efterfølgende betales af Frederiksberg Forsyning. Derudover forventes der færre deponeringsudgifter, da kommunens deponeringspligtige anlæg ikke har samme fremdrift som forventet. Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

7. Opfølgning på initiativer vedtaget med budget 2019

Forvaltningen har i forbindelse med 3. forventede regnskab udarbejdet en opdateret status på implementering af tiltag i budgetforlig 2019. Status på de enkelte initiativer kan ses i vedlagte bilag 5. I alt er der 168 initiativer fordelt på effektiviseringer, udvidelser, anlæg og tekststykker.

140 af 168 initiativer er på nuværende tidspunkt markeret grønne, hvilket betyder, at punkterne for så vidt angår budgetoverholdelse, tidsplan og kvalitet forventes implementeret som forudsat i budgetforliget.

Fem initiativer er markeret 'lysegrønne', idet de har en politisk godkendt revideret tidsplan. Projekterne følger den reviderede tidsplan.

23 initiativer er markeret 'gule'. Dette skyldes overordnet følgende forhold:

- Forsinkelser med sammenhæng til eksterne forhold, herunder udskudt ikrafttræden af lovgivning, afklaringer i forhold til indkøb af tekniske løsninger eller leverandørers udvikling
- Forskydninger og mindre forsinkelser i initiativer, hvor midler forventes overført til 2020 i forbindelse med overførselssagen
- Enkelte ændringer i realisering af effektiviseringsprojekter. Disse er forelagt politisk

Økonomien i de projekter, der er markeret 'gule', vil indgå i den automatiske overførselsadgang.

Kan et initiativ ikke realiseres, således at den politiske beslutning ikke kan gennemføres, markeres det med farvekoden 'rød'. Ingen initiativer er markeret 'røde'.

For alle initiativer kan aktuel status og beskrivelse læses i bilag 5.

Økonomi

På baggrund af indmeldingerne til 3. forventede regnskab forventes der i 2019 et samlet kassetræk på 78,7 mio. kr., hvilket resulterer i en forventet kassebeholdning på 802,6 mio. kr. ultimo 2019 inklusive udgifter til deponering.

Kassen ultimo året forventes dermed at være 110,0 mio. kr. højere end korrigeret budget. Dette er en markant stigning som skyldes, at flere usikkerheder er faldet positivt ud for Frederiksbergs økonomi.

Den primære årsag til den højere kasse skal findes under driften, der bidrager til 58,8 mio. kr. af den forbedrede kasse. Nærmere bestemt findes den største enkeltforklaring under kommunens betaling af overførselsudgifter. Frederiksberg er blandt landets dygtigste til at aktivere borgere og sikre, at de ikke er afhængige af forsørgelse fra Frederiksberg Kommune. Systemet omkring finansiering af overførselsudgifter er nøje reguleret, og er afhængigt af udviklingen, ikke bare på Frederiksberg, men i hele landet, og er derfor forbundet med usikkerhed. En gunstig udvikling for Frederiksberg samtidig med, at det i Økonomiaftalen imellem KL og regeringen blev besluttet ikke at midtvejsregulere overførselsområdet i 2019 betyder, at det nu er muligt at frigive 34 mio. kr., der ellers var reserveret til overførselsområdet.

Derudover dækker en del af forbedringen af kassen også over, at flere udgifter tidligere var forventet i 2019, men nu først forventes i 2020. Dermed er det ikke en forbedring af kommunens økonomi over tid. Dette ses under driften, hvor der forventes et højt niveau af ønsker om at overføre midler fra 2019 til 2020 i henhold til kommunens automatiske overførselsregler. Herudover er der forskydninger under kommunens finansielle områder. På de finansielle poster skal kommunen deponere 21,4 mio. kr. mindre end forventet i budgettet, da en del af de deponeringspligtige byggeprojekter er forsinkede. I takt med at projekterne bliver færdige, skal kommunen deponere, og deponeringen sker dermed på et senere tidspunkt.

Under finansielle poster er også flere indtægter da kommunen i forbindelse med klimatilpasningsprojekter i foregående år har lagt ud for udgifter, hvor der nu er optaget de nødvendige byggekreditter og kommunen har fået udlæggene tilbage.

Sidst har kommunen også profiteret af et lavt renteniveau, og flere indtægter, særligt fra forskerskat, der først opgøres sidst på året. Dette er medvirkende til, at vi forventer 26,1 mio. kr. mere i indtægter. Derudover har kommunen i foregående år har lagt ud for udgifter til klimatilpasningsprojekter, hvor der nu er optaget de nødvendige byggekreditter og kommunen har fået udlæggene tilbage.

Samlet er der altså en lang række elementer, der har peget i Frederiksbergs retning, og medvirker til den forbedrede kassebeholdning.

Tabel 6: Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Regnskabsoversigt (1.000 kr.)	Opr. Budget 2019	Korr. Budget 2019	3. FR 2019	Afvigelse Opr. budget	Afvigelse Korr. budget	TB 2019
Indtægter i alt	-5.851,3	-5.861,8	-5.887,8	-36,5	-26,1	-26,1
Driftsudgifter i alt	5.604,8	5.599,2	5.540,5	-64,3	-58,8	-34,4
Serviceudgifter	4.050,5	4.049,6	4.032,6	-17,9	-17,0	-4,9
Aktivitetsbestemt medfinansiering	411,4	431,4	434,6	23,2	3,2	3,2
Overførselsudgifter	1.142,9	1.118,3	1.073,3	-69,6	-44,9	-32,7
STRUKTUREL BALANCE	-246,5	-262,5	-347,3	-100,8	-84,8	-60,5
Anlægsudgifter inden for rammen	311,6	311,2	311,2	-0,3	0,0	0,0
Anlægsudgifter uden for rammen	49,2	77,7	73,0	23,8	-4,7	-5,0
Anlægsindtægter	-30,2	-95,3	-71,6	-41,5	23,6	23,0
Brugerfinansieret område	73,5	100,0	88,8	15,4	-11,2	-10,9

Resultat i alt (- = overskud)	157,5	131,2	54,1	-103,5	-77,1	-53,3
Kassebeholdning primo	881,2					
Årets resultat	157,5	131,2	54,1	-103,5	-77,1	-53,3
Lånoptagelse	-128,1	-183,7	-167,5	-39,3	16,2	10,9
Finansforskydninger	39,1	51,7	7,4	-31,7	-44,3	-22,9
Afdrag på lån	91,9	189,5	184,7	92,8	-4,8	-4,8
Kassepåvirkning (- = kasseforbrug)	-160,3	-188,7	-78,7	81,7	110,0	70,1
Kassebeholdning ultimo	720,9	692,6	802,6			

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Magistraten den 25. november 2019 og kommunalbestyrelsen den 2. december 2019.

Fremlægges til orientering i fagudvalg parallelt med magistratsbehandlingen den 25. november 2019.

Bilag

Bilag 1a -Bevillingsoversigt

Bilag 1b - Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Bilag 2a - Driftsafvigelser og tillægsbevillinger fordelt på udvalg

Bilag 2b - Anlægsafvigelser fordelt på udvalg

Bilag 3a - Magistraten

Bilag 3b - Bolig- og Ejendomsudvalget

Bilag 3c - Undervisningsudvalget

Bilag 3d - Ældre- og Omsorgsudvalget

Bilag 3e - Kultur- og Fritidsudvalget

Bilag 3f - Børneudvalget

Bilag 3g - Socialudvalget

Bilag 3h - By- og Miljøudvalget

Bilag 3i - Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Bilag 3j - Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Bilag 3k - Beskrivelse af servicerrammeneutrale afvigelser

Bilag 3l - Beskrivelser af afvigelser på anlægsprojekter

Bilag 4 - Finansielle poster i 3. forventede regnskab 2019

Bilag 5 - Budgetforligsopfølgning

Bilag 6 - Fordeling af DUT 2019-2023

Bilag 7 - Oversigt over driftsoverførsler 2019 til 2020-2023

Punkt 152: Midtvejsstatus for sundheds- og forebyggelsesudvalget

29.00.00-G01-163-19

Resume

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 11. december 2017 (pkt. 395) oprettelsen af sundheds- og forebyggelsesudvalget med virkning fra 1. januar 2018. Kommunalbestyrelsen ønskede at styrke sundhedsfremme- og forebyggelsesarbejdet. I forlængelse heraf besluttede magistraten, at der evalueres på udvalgets virke, og at denne status forelægges relevante udvalg og magistraten. Endelig godkendte sundheds- og forebyggelsesudvalget den 4. juni 2018, at en midtvejs-status på udvalgets virke bliver forelagt i 4. kvartal 2019. Med denne sag forelægges midtvejsstatus for sundheds- og forebyggelsesudvalgets arbejde til drøftelse.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget tog sag om midtvejsstatus for sundheds- og forebyggelsesudvalget til efterretning.

Indstilling

Sundheds- og forebyggelsesudvalget indstiller, at udvalg og magistrat tager sag om midtvejsstatus for sundheds- og forebyggelsesudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

Ved sin behandling den 18. november 2019 (pkt. 90) drøftede sundheds- og forebyggelsesudvalget midtvejsstatus for udvalgets virke med afsæt i afholdelsen af temadrøftelse om samme emne tidligere på dagen den 18. november 2019.

Udvalget tilkendegav, at efter en mindre opstart, hvor rammerne for udvalgets virke skulle defineres, er udvalget kommet godt i gang med sit arbejde og har fundet sin særlige arbejdsform. Udvalget opfylder sit formål og har bidraget til at løfte sundheds- og forebyggelsestemaet i endnu højere grad end tidligere.

Udvalget vil fortsat have fokus på den tværgående arbejdsform og initiere og fremme sundhed og forebyggelse bredt ind i kommunens arbejde på tværs af udvalg. Dette i tæt samarbejde med øvrige fagudvalg og eksterne samarbejdspartnere. Udvalgets pulje er en afgørende forudsætning for, at udvalget kan opfylde de mål, der er sat for dets virke.

Da udvalget favner alle aldersgrupper, vil udvalget fremadrettet også have fokus på andre målgrupper end børn og unge, der har fyldt meget hidtil. Ud over de prioriteter, som udvalget allerede har besluttet for 2020, blev det tilkendegivet, at det fremadrettet kunne være givende med et samarbejde med by- og miljøudvalget om fx, hvordan man indretter hospitalsgrunden med et sundhedsfokus, og hvordan byen bliver mere generelt bevægelsesvenlig og grøn, og et samarbejde med kultur- og fritidsudvalget om især unges udøvelse af idræt som forebyggelse af fedme. Der blev også tilkendegivet interesse i et fortsat samarbejde med socialudvalget om bekæmpelse af ulighed i sundhed og fokus på borgernes mentale sundhed. Endelig blev der peget på at se nærmere på emner i grænsefladerne til ældre- og omsorgsudvalget, og fx indgå i et tættere samarbejde om borgerens lokale sundhedsvæsen, herunder på demensområdet for de ældre borgere på plejecentre. Udvalget ønskede at drøfte i det kommende år muligheden for at ansøge om at blive certificeret som ældrevenlig by i WHO-regi.

Udvalget har haft fokus på emner under alle de fire spor, der fremgår af sagen. Opdelingen af ansvarsområder under de fire spor giver et nyttigt overblik. Udvalget er dog opmærksom på, at det ikke er antallet af sager under de enkelte spor, som er afgørende, men sagerens effekt og gennemslagskraft, hvorfor det ikke er et mål i sig selv, at der skal være lige mange sager under de forskellige spor.

Oprindelig sagsfremstilling:

A. Baggrund

Magistraten besluttede den 16. april 2018 (pkt. 127), at der efter 1 år evalueres på udvalgets virke, og at denne status forelægges relevante udvalg og magistraten. Sundheds- og forebyggelsesudvalget behandlede samme dag (pkt. 24) sagen om præcisering af udvalgets opgaver. Heri fremgår, at formålet med en midtvejsstatus er at afdække effekten af sundheds- og forebyggelsesudvalgets arbejde, herunder hvorvidt udvalget har skabt værdi og har formået at løfte opgaven i forhold til konstitueringen og styrelsesvedtægterne. Sundheds- og forebyggelsesudvalget godkendte den 4. juni 2018, at en midtvejsstatus på udvalgets virke udskydes og bliver forelagt i 4. kvartal 2019.

B. Formål med etableringen af sundheds- og forebyggelsesudvalget

For at styrke kommunens sundhedsfremme- og forebyggelsesarbejde blev sundheds- og forebyggelsesudvalget nedsat pr. 1. januar 2018. Kommunalbestyrelsen konkretiserede den 14. maj 2018 udvalgets opgaver og præciserede

styrelsesvedtægten. Her fremgår det, at ”udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og –kampagner. Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper, dvs. Børnetandplejen, Sundhedsplejen, Børne/ungelægen, Omsorgstandplejen/Specialtandplejen, forebyggelsespakkerne og de forebyggende hjemmebesøg samt den kommunale medfinansiering af den regionale sundhedsaktivitet (’Aktivitetsbestemt medfinansiering’).”

Endvidere udarbejder udvalget ”forslag til kommunens sundhedspolitik og forebyggelsesindsats og varetager den umiddelbare udarbejdelse, forankring og implementering af kommunens sundhedspolitik på tværs af alle områder” (sundheds- og forebyggelsesudvalget den 4. juni 2018, pkt. 38).

C. Udvalgets konstruktion og arbejdsform

Sundheds- og forebyggelsesudvalget er en ny form for konstruktion i Frederiksberg Kommunes samlede udvalgsstruktur med ansvar for, at sundhed implementeres og følges op i øvrige politiske processer i tæt samarbejde med de øvrige udvalg. Derfor vil en stor andel af de sager, som forelægges udvalget, være af tværgående karakter og forelægges således flere fagudvalg, og eventuelt også magistraten og kommunalbestyrelsen alt efter sagernes konkrete indhold.

Nedenfor i tabel 1 angives en oversigt over antal dagsordenspunkter fordelt på år, der har været forelagt sundheds- og forebyggelsesudvalget.

Tabel 1: antal sager forelagt i Sundheds- og forebyggelsesudvalget i henholdsvis 2018 og 2019.

År	Antal sager
2018	46
2019	56
I alt	102

Af de 102 sager udvalget har behandlet, er 74 sager behandlet i flere udvalg grundet deres tværgående karakter, 32 sager har været behandlet i magistraten og 31 sager har været behandlet i kommunalbestyrelsen (se bilag 1 for oversigt over alle sager 2018-2019).

Udvalgets tværgående karakter kommer ligeledes til udtryk ved afholdelse af fællesmøder med flere udvalg.

Nedenfor ses en samlet oversigt over udvalgets temamøder siden januar 2018.

Tabel 2: Oversigt over temamøder siden 1. januar 2018.

Dato	Sags.nr.	Aktivitet	Deltagelse af øvrige udvalg
2018			
14-05-2018	32	Temamøde om virksomhedsplanerne for Tandplejen, Sundhedstjenesten og Fællesrådgivningen	BU, UU
18-06-2018	43	Temadrøftelse om forebyggelse	
20-08-2018	49	Fællesmøde om drøftelse af ulighed i sundhed	SU
10-12-2018		Temabesøg for sundheds- og forebyggelsesudvalget: Forebyggende hjemmebesøg på ældreområdet	
2019			
06-03-2019		Temadrøftelse om sund by netværket	
01-04-2019	23	En sund Frederiksbergstrategi - fællesmøde med by og miljøudvalget	BMU
06-05-2019		Status og plan for forebyggelse på Frederiksberg - temadrøftelse	
06-05-2019	31	Temamøde om forebyggelse - status og konkrete satsninger i 2019	
18-11-2019		Temadrøftelse- evaluering af sundheds- og forebyggelsesudvalgets fire spor	
2020 (se pkt. 89 den 18.11.2019)			
Forventet marts 2020		Studietur til Utrecht	
Forventet maj 2020		Temadrøftelse om status og plan for forebyggelse på Frederiksberg, herunder Rusansvarlig Ungdom	
Forventet juni 2020		Temadrøftelse om børn og unges mentale sundhed og kommunens samlede indsatser, herunder samarbejdet med praktiserende læger og region hovedstaden	
Forventet ultimo 2020		Fællesmøde med kultur- og fritidsudvalget om unge og fritid/ bevægelse	KFU

Sundheds- og forebyggelsesudvalget fik med dets nedsættelse ansvaret for kommunens tværgående sundhedspolitik og implementeringen af dennes handleplaner. Sundhedspolitikken overgik dermed til udvalget, hvor der er et mindre driftsområde og hermed fylder sundhedspolitikken og dens implementering en større del af udvalgets virke end det gjorde i det tidligere sundheds- og omsorgsudvalg.

Udvalgets tværgående arbejdsform understøtter og ses at have bidraget til et intensiveret samarbejde på tværs af udvalgene, f.eks. kultur- og fritidsudvalget om "Bevæg dig for livet", med børneudvalget og undervisningsudvalget om forebyggelse og børn og unges sundhed, med socialudvalget om sundhed og med by- og miljøudvalget om styrket rolle til sundhed i Frederiksbergstrategien.

Sammenhængen mellem indsatser under sundheds- og forebyggelsesudvalgets område i forhold til ældre- og omsorgsudvalgets fokus på at minimere genindlæggelser er afspejlet i budget 2020 i form af vedtagelse af gennemførelse af en analyse om aktivitetsbestemt medfinansiering.

Det er en national tendens, at skellene imellem somatikken og psykiatrien opløses, der understøtter valget af at etablere et udvalg med opgaven at sikre det bredere blik for sundhed, uanset indsatsers indhold og format. Ved placering af ansvaret for kommunens brede sundhedsbegreb og forebyggelse i et særskilt udvalg, er det også blevet tydeligere under hvilket udvalg høringer og implementeringer af de regionale og nationale sundhedspolitikker og strategier hører under. Som eksempel kan nævnes KKR-strategien for unges fysiske og mentale sundhed, hvor udvalget den 16. september 2019 (pkt. 71) afgav Frederiksberg Kommunes høringssvar. Dette fordrer et tættere samarbejde mellem kommunens øvrige fagudvalg og sundheds- og forebyggelsesudvalget i en koordinerende rolle.

D. Erfaringsopsamling af udvalgets virke - de fire spor

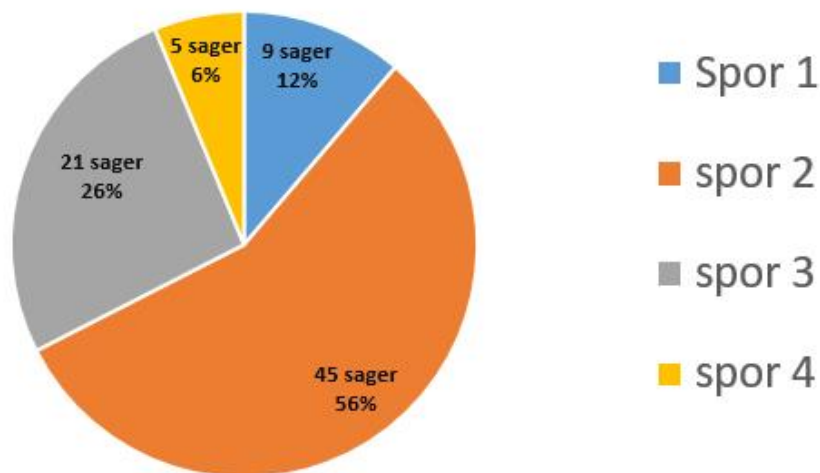
Sundheds- og forebyggelsesudvalget besluttede den 4. juni 2018 (pkt. 38) en konkretisering af udvalgets opgaver i fire spor, der fremgår nedenfor:

1. Kommunens sundhedspolitik og opfølgning herpå

2. Generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og kampagner samt sundhedsfremme/forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper - udvalgets umiddelbare forvaltning
3. Prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker m.v.
4. Sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg

I figuren nedenfor ses fordelingen af sager, jf. tabel 1. forelagt udvalget hørende under de fire spor.

Figur 1 Fordeling af sager på spor, antal og procentvis.

Spor 1 – Kommunens sundhedspolitik og opfølgning herpå

Som det fremgår af sagen den 4. juni 2018 (pkt. 38) indtager udvalget ”en central rolle som inspirator for de øvrige udvalg, som ambassadør ifht. byen samt som vidensbase ifht. ny viden, erfaring og forskning” indenfor forebyggelse og sundhedsfremme. Derfor er et vigtigt fokusområde for udvalget implementering af sundhedspolitikken 2019-2022, samt de enkelte udvalgs handleplaner. Sundheds- og forebyggelsesudvalget bærer ansvaret for at kommunens sundhedspolitik både er repræsentativ for kommunens indsatser, samt for at følge op på implementeringen igennem evaluering af fagudvalgenes handleplaner (sundheds- og forebyggelsesudvalget den 4. juni 2018, pkt. 38).

Fra plan til virkelighed – spor 1

Siden januar 2018 har der været forelagt 9 sager, som primært er relevante for spor 1, hvoraf 4 sager tillige har været behandlet i andre udvalg.

Sundheds- og forebyggelsesudvalget har siden 2018 arbejdet med udarbejdelsen af den nye Sundhedspolitik 2019-2022 med fokus på at tydeliggøre vigtigheden af, at sundhedsfremme og forebyggende initiativer tænkes ind i arbejdet. For at sikre den brede udbredelse blev afholdt et borgermøde med deltagelse af udvalgsformanden den 2. maj 2018 om den nye sundhedspolitik. Udvalget følger løbende op på implementeringen af kommunens sundhedspolitik og påbegynder i 2022 en proces for revision af politikken. Fagudvalgenes handleplaner er 1-årige og evalueres i begyndelsen af hvert år.

Spor 2 - Generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og kampagner samt sundhedsfremme/forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper - udvalgets umiddelbare forvaltning

Sundheds- og forebyggelsesudvalget er jf. styrelsesvedtægten, tillagt den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver efter sundhedsloven, der omfatter forebyggelse og sundhedsfremme (Kapitel 35), sundhedstjenesten (Kapitel 36) tandplejen (Kapitel 37), kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet (Kapitel 74) samt forebyggende hjemmebesøg iht. Serviceloven §79.

Sundheds- og forebyggelsesudvalget er ansvarlige for at behandle og træffe beslutning i sager, der vedrører institutioner m.v. indenfor disse driftsområder.

Fra plan til virkelighed – spor 2

Siden januar 2018 har der været forelagt 45 sager, som primært er relevante for spor 2, hvoraf 34 sager har været behandlet på tværs i andre udvalg.

Udvalgets fokus var i starten på mere tværgående, konsulerende og evaluerende opgaver, hvor der med tiden er kommet øget fokus på driften. Den 14. maj 2018 blev der således afholdt et fællesmøde mellem børneudvalget og sundheds- og forebyggelsesudvalget om Tandplejen, Sundhedstjenesten og Fællesrådgivningen for børn og unges virksomhedsplaner. Den 6. maj 2019 afholdte sundheds- og forebyggelsesudvalget eget temamøde om forebyggelse med Sundhedstjenesten, Tandplejen og Forebyggelsesenheden (29 april 2019 pkt. 31), der også forventes at finde sted i maj 2020.

I forbindelse med varetagelsen af ansvaret for driftområdet har udvalget udviklet en arbejdsmodel vedrørende status og årlige arbejdsplaner. Arbejdsmodellen forløber således, at der først i maj måned afholdes en temadrøftelse for udvalget, hvor kommunens forebyggelsesindsatser og det kommende års arbejdsplan drøftes, og på et efterfølgende møde behandles en konkret beslutningssag herom, hvor der er taget hensyn til drøftelserne på det forudgående temamøde. Således fik sundheds- og forebyggelsesudvalget den 20. maj 2019 (Sag 36) forelagt en sag, som giver et samlet overblik over de områder, som udvalget har driftsansvaret for, samt et forslag til fremtidige prioriteringer. På den måde sikres et stadigt fokus på de områder, som udvalget under spor 2, har driftsansvar for.

Partnerskab med ungdomsuddannelserne:

Udvalget har i 2019 besluttet at prioritere forebyggelse og sundhedsfremme hos børn og unges sundhed i særlig grad. Derfor er der indgået partnerskaber med ungdomsuddannelserne i Frederiksberg kommune for at styrke indsatser med fokus på alkohol, rusmidler, tobaksforebyggelse, seksuel sundhed og samtaler om sundhed. Denne indsats er finansieret af sundheds- og forebyggelsesudvalgets pulje, se nærmere under afsnit E.

Spor 3 - Prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker m.v.

Sundheds- og forebyggelsesudvalget har en vigtig opgave i forhold til at indtænke forebyggelse og sundhedsfremme for alle borgere, hvilket skal afspejle sig i de øvrige politikker og indsatser, der varetages af andre fagudvalg i kommunen. Dette udmønter sig primært i, at sundheds- og forebyggelsesudvalget engagerer sig i politik- og planprocesser på tværs af det kommunale område (sundheds- og forebyggelsesudvalget 4. juni 2018, pkt. 38).

Fra plan til virkelighed – spor 3

Siden januar 2018 har der været forelagt 21 sager, som primært er relevante for spor 3, hvoraf 19 sager har været behandlet på tværs i andre udvalg.

Som et led i udvalgets arbejde med at initiere sundhedsfremme og forebyggelse i kommunens politikker og strategier, indbød sundheds- og forebyggelsesudvalget den 1. april 2019 by- og miljøudvalget til en fælles drøftelse om, hvordan der i Frederiksbergstrategien kan sættes et endnu tydeligere tryk på vigtigheden af at tænke sundhed og forebyggelse bredt ind i alt, hvad kommunen foretager sig, herunder med inddragelse af FN's 17 verdensmål. Af sag den 28. oktober 2019 (pkt. 84) fremgår det, at dette tydeligere aftryk på sundhed i kommunen er tænkt med ind i arbejdet med Frederiksbergstrategien. Kommunalbestyrelsen vedtager udkast til Frederiksbergstrategien den 3. december 2019.

Ulighed i sundhed

Udfordringer med ulighed i sundhed har optaget sundheds- og forebyggelsesudvalget, og forventes at ville være et fokusområde i de kommende år. Udvalget tog således initiativ til et temamøde den 20. august 2019 med socialudvalget om social udsattes sundhed, og nu fremgår et øget fokus på ulighed i sundhed i kommunens udsattepolitik og handleplaner.

Bevæg dig for livet

Udvalget er repræsenteret ved to medlemmer i den politiske følgegruppe under den tværgående indsats Bevæg Dig For Livet. Sundheds- og forebyggelsesudvalget havde i 2018 og 2019 særligt fokus på aktivt at bidrage til indfrielse af målet for Frederiksberg Kommune i 2022 om, at 9.500 flere Frederiksbergborgere er idrætsaktive, og at idrætsforeningerne på Frederiksberg får minimum 5.000 flere aktivitetsmedlemmer. Det er en del af årshjulet for "Bevæg Dig For Livet - Frederiksberg", at de stående udvalg forholder sig til, hvilke tiltag på udvalgets område, der spiller sammen med Bevæg Dig For Livet.

For sundheds- og forebyggelsesudvalget spiller følgende indsatser ind i Bevæg Dig For Livet i 2019-2020:

- Sundhedspolitikken 2019-2022
- Sundheds- og forebyggelsesudvalgets årlige disponering af forebyggelsespuljen
- Indsatser målrettet seniorer - digital version af Motionskortet
- Sommermotion i Lindevangsparken og Senormotionsdagen
- Løbegruppe for psykisk sårbare borgere
- Motion i de boligsociale områder

Udvalget godkendte den 23. september 2019 (pkt. 77) kommunens ansøgning til fase VII 2019-2024 på vegne af hele kommunens område, idet der også inden for WHO arbejdes med begrebet "Health in all policies". Igennem medlemskabet forpligter kommunen sig til at arbejde med WHOs strategiske fokusområder, "People, Places, Participation, Prosperity, Peace & Planet. Arbejdet med WHOs strategiske fokusområder foregår på tværs af kommunen og er i tråd med FNs verdensmål og Frederiksbergstrategiens mål om livskvalitet og sundhed i hverdagen.

I forbindelse med medlemskabet af Healthy Cities har udvalget besluttet at gennemføre i 2020 en studietur til Utrecht. Utrecht blev vurderet som den by, som bedst kan bidrage med inspiration til udvalgets arbejde fremover, da Utrecht arbejder med det brede sundhedsbegreb og metoder til bl.a. at indrette bymiljøet så det fordrer vedfærd med blik for fysik, indretning, metoder og partnerskaber. Dette er i overensstemmelse med udvalgets fokus og formål om at fremme sundhed og forebyggelse bredt i alle kommunens indsatser og politikker (sundheds- og forebyggelsesudvalget, 4. februar pkt. 7).

Spor 4- Sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg

Sundhedsfremme og forebyggelse er typisk en indsats, der er koblet sammen med andre kerneopgaver og placeret ansvarsmæssigt i det respektive fagudvalg. Sundheds- og forebyggelsesudvalget har til opgave at arbejde det forebyggende og sundhedsfremmende aspekt ind i samtlige kommunale opgaver uanset, at udvalget ikke i praksis har et eget driftsmæssigt/økonomisk ansvar for de sundhedsfremmende og forebyggende opgaver (sundheds- og forebyggelsesudvalget den 4. juni 2018, pkt. 38).

Fra plan til virkelighed – spor 4

Siden januar 2018 har der været forelagt 5 sager, som primært er relevante for spor 4, hvoraf alle 5 sager har været behandlet på tværs i andre udvalg.

Røgfri Generation

Den 23. april 2018 stillede bestyrelsesmedlem Sine Heltberg et forslag om indsatser for et røgfrit Frederiksberg (pkt. 85). Med budget 2019 besluttede partierne, at der skal ske en fokuseret og tværgående indsats rettet mod børn og unge med størst effekt for at sikre en røgfri generation. Den 13. maj 2019 vedtog kommunalbestyrelsen en handleplan for implementering af Røgfri generation, ligesom kommunalbestyrelsen besluttede, at der skal udarbejdes en ny rygepolitik (pkt. 140). Handleplanen er organisatorisk forankret i sundheds- og forebyggelsesudvalget. Ansvar for implementeringen af de enkelte indsatser er placeret i de respektive fagudvalg samt i magistraten.

Med Røgfri Generation er der i høj grad kommet fokus på tobaksforebyggelse, hvor udvalget har haft den koordinerende rolle i forbindelse med implementeringen af Røgfri Generation i alle udvalg.

Sundheds- og forebyggelsesudvalgets arbejde og bidrag i forbindelse med Røgfri Generation, er et godt eksempel på den arbejdsform, der karakteriserer udvalget. Implementeringen af Røgfri Generation har i høj grad forløbet som en tværgående og samskabende proces, hvor udvalget har initieret til, at alle udvalg tager ejerskab og ansvar. Arbejdet er foregået i netværksgrupper og en projektgruppe, som understøtter det tværgående fokus. Sagen har været i høring bredt ud over alle kommunens niveauer, og med 54 tilbagemeldinger, som generelt har udtrykt opbakning og konstruktive svar, som er blevet indarbejdet i handleplanen.

En Rusansvarlig Ungdom:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget har ved sag den 12. august 2019 (pkt. 64) besluttet, at næste prioritet vil være en Rusansvarlig Ungdom, hvor man vil anvende erfaringer fra processen vedr. Røgfri Generation.

Planlægningsarbejdet er i opstart og forventes at implementeres i løbet af 2020, hvilket betyder at der er god mulighed for at bygge videre på erfaringer fra Røgfri generation, herunder omkring det tværgående samarbejde på tværs af forvaltningen og kommunen.

Mental sundhed

Mental sundhed er en anden af udvalgets prioriteringer, både i forlængelse af Sundhedspolitikken og puljen "målrettede penge til sundhedsinvesteringer der virker". I forbindelse med behandling af sag om pulje den 12. august 2019 pkt. 64 udtrykte udvalget et ønske om at have særligt fokus på børn og unges mentale sundhed. Således planlægges i 2020 et temamøde om dette emne. I forbindelse med budget 2019 blev der afsat midler til forebyggelse af unges ensomhed. Disse midler blev ved sag den 1. april 2019 (pkt. 25) disponeret til et samarbejde med Ventilen om gruppeforløb for unge. Der er opstartsmøde for denne indsats den 4. december 2019.

I 2019 og 2020 disponeres bl.a. midler til ABC for mental sundhed. Frederiksberg Kommune er en af partnerne i ABC for mental sundhed, som blev etableret i 2016 med støtte fra Nordea-fonden i samarbejde med Statens Institut for folkesundhed, Sund By Netværket og en lang række foreninger og kommuner. Formålet er at styrke borgernes mentale sundhed ved at anspore dem til at gøre noget aktivt (Act), noget sammen (Belong) og noget meningsfuldt (Commit). ABC for mental sundhed består af aktiviteter, som er både netværksskabende, kapacitetsopbyggende og samfundsrettede. Aktiviteterne er med til at binde byen sammen, og der er dermed et klart civilsamfundsspor (sundheds- og forebyggelsesudvalget den 12 august 2019 pkt. 64).

13 procent af de voksne borgere på Frederiksberg er meget generet af søvnbesvær eller søvnproblemer. Der er sammenhæng mellem søvnproblemer og hvordan borgerne vurderer deres helbred og hvor stressede de er. Udvalget har derfor besluttet, at der i juni 2019 blevet givet en søvnvejledningsuddannelse rettet imod medarbejdere, som har direkte borgerkontakt, eksempelvis i regi af forebyggende hjemmebesøg og samtaler om sundhed.

E. Puljemidler fordelt på de fire spor

Ved vedtagelsen af budgettet 2019 blev der afsat en årlig pulje på 3 mio. kr. til målrettede, effektive og tværgående sundhedsindsatser, som forvaltes af sundheds- og forebyggelsesudvalget. Puljen er i 2019 og ifht budget 2020 udnyttet fuldt ud for at sikre at opfylde de indsatser og målsætninger, som udvalget har igangsat. Puljen bidrager til udvalgets virke som et understøttende og fleksibelt udvalg, der kan sikre fremdrift for kommunens sundhedspolitik, prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker. Nærmere konkretisering af disponeringen over puljen er fremhævet nedenfor som en opsamling på indsatser under udvalgets fire spor.

Tabel 4 Oversigt over puljedisponering 2019 og 2020

Tema/spor	Indsatser 2019	Mio.kr.	Indsatser 2020	Mio.kr.
1. Kommunens sundhedspolitik og opfølgning herpå	Ingen initiativer	0,0	Ingen initiativer	0,0
2. De generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og –kampanjer samt sundhedsfremme/forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper.	Partnerskaber med ungdomsuddannelserne	0,5	Partnerskaber med ungdomsuddannelserne	0,3
			Rygestopmedicin til borgerne	0,1
			Alkotæller	0,2
			Aktivitetsparate flygtninge og indvandrere	0,1
3. Prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker m.v.	Healthy Cities fase VII	0,4	Healthy Cities fase VII	0,5
4. Sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg	Røgfri generation	0,2	Røgfri generation	0,5
	Yderligere disponering til Røgfri generation	0,3		
	Forebyggelse af unges alkoholforbrug	0,3	Forebyggelse af unges alkoholforbrug	0,5
	Aktiviteter i f.m. ABC for mental sundhed	0,5	Aktiviteter i f.m. ABC for mental sundhed	0,3
	Analyse aktivitetsbestemt medfinansiering	0,8	Aktiviteter i f.m. analyse aktivitetsbestemt medfinansiering	0,5
I alt		3,0		3,0

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Sundheds- og forebyggelsesudvalget den 18. november, arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, undervisningsudvalget, ældre- og omsorgsudvalget og magistraten den 25. november 2019.

Historik

Indstilling 18. november 2019, pkt. 90:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget

1. drøfter midtvejsstatus for udvalgets virke og
2. oversender sagen til orientering i arbejdsmarkeds- og undervisningsudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, undervisningsudvalget, ældre- og omsorgsudvalget og magistraten.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over sager i SFU

Punkt 153: Røgfri generation. Status på implementeringen november 2019

00.01.00-A00-21-19

Resume

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal ske en fokuseret og tværgående indsats rettet mod børn og unge med størst effekt for at sikre en røgfri generation. I den forbindelse er der vedtaget en handleplan, ligesom kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal udarbejdes en ny rygepolitik. Ansvar for implementeringen af de enkelte indsatser i handleplanen er placeret i de respektive fagudvalg samt i Magistraten. Sagen forelægges med henblik på at afrapportere, hvordan implementeringen forløber inden for de enkelte udvalgsområder. Afrapporteringen indgår i en fælles afrapportering til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog at sende sagen i høring i Folkeoplysningsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at udvalg og magistrat drøfter implementeringen af Røgfri generation og tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2019 besluttede partierne, at der skal ske en fokuseret og tværgående indsats rettet mod børn og unge med størst effekt for at sikre en røgfri generation. Efterfølgende besluttede Kommunalbestyrelsen den 13. maj 2019 (pkt. 140) en handleplan for implementeringen, der involverer kommunen bredt. I forlængelse af handleplanen skal kommunen udarbejde en ny rygepolitik. Handleplanen træder i kraft den 1. januar 2020. (Bilag 1)

Forvaltningen har siden handleplanens vedtagelse forberedt dens ikrafttræden. Bl.a. har forvaltningen identificeret hvilke institutioner, der er omfattet af politisk besluttet røgfri arbejdsdag jvf. handleplanens primære indsatser. (Bilag 2). Udvalgseskriteriet har været, at der minimum er 30 % børn og unge op til 24 år.

Organisatorisk er der nedsat en tværgående Netværksgruppe, der koordinerer implementeringen i kommunen. Implementeringen understøttes af en arbejdsgruppen, sammensat på tværs af forvaltningen.

Arbejdet hen imod en røgfri generation er tæt forbundet med den kommunale sundhedspolitik og placeret under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget med dets initierende, sundhedsfremmende og tværgående rolle.

I forbindelse med, at handleplanen blev godkendt, blev det besluttet, at implementeringen evalueres i slutningen af 2019. Der fremlægges en sag for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 25. november 2019, hvor der gøres status over implementeringen af handleplanen for Røgfri generation. Forinden har sagen været forelagt relevante fagudvalg samt Magistrat som personaleudvalg.

I forlængelse af status på implementering af handleplanen udarbejdes der en tidsplan for implementeringen af de dialogbaserede indsatser i 1. kvartal 2020.

I 4. kvartal 2020 forelægges Sundheds- og Forebyggelsesudvalget en status over implementeringen af Røgfri generation med henblik på en evt. udarbejdelse af handleplan for 2021-2022.

Handleplanen

Handleplanen består af i alt 21 indsatser og er inddelt i tre hovedgrupper: Primære indsatser, hvor kommunen har myndighed, Dialogbaserede indsatser samt Kommunikative og opfølgende indsatser. Ansvar for implementeringen af de enkelte indsatser er placeret i de respektive fagudvalg samt i Magistraten som personaleudvalg. Den 1. januar 2020 træder handleplanens indsatser i kraft i forhold til de primære og opfølgende indsatser.

Primære indsatser, hvor kommunen har myndighed (Indsats 1-9)

Handleplanen indeholder 9 indsatser, der har fokus på synlige strukturelle tiltag, der hvor kommunen har myndighedskompetence i direkte eller indirekte forstand. De primære indsatser dækker bl.a. over indførelse af Røgfri skoledag på kommunale skoler og røgfri institutioner, hvor børn/unge udgør hele eller en væsentlig del af målgruppen. Indsatsen dækker også over selvejende institutioner med kommunal driftsoverenskomst samt folkeoplysende foreninger. Medarbejderne er vigtige rollemodeller, hvorfor der indføres røgfri arbejdsdag i institutioner, hvor der er mange børn og unge. Rygning forbydes på de kommunale legepladser og andre friarealer, og festivaler, hvor børn og unge er en væsentlig del af målgruppen, gøres røgfri. Endelig er der fokus på at begrænse røg i børnefamilier.

Dialogbaserede indsatser (Indsats 10-17)

De dialogbaserede indsatser har sigte på dialog med samarbejdspartnere og andre aktører i byen, hvor hovedfokus er på dialog og gensidig udbredelse af indsatser. Dialogen tager afsæt i de erfaringer, der er indhentet i forbindelse med implementering af de primære indsatser.

De dialogbaserede indsatser retter sig mod private skoler og institutioner samt ungdomsuddannelser på Frederiksberg, der tilbydes sparring til at indføre røgfrihed. Indsatsen indeholder også dialog med ikke-kommunale arbejdspladser om erfaringer med røgfri arbejdsdag. Derudover vil kommunen arbejde for, at tobaksvarer bliver mindre synlige i butikker og kiosker samt have skærpet fokus på, at aldersgrænsen vedr. tobakskøb overholdes. KLU inddrages i forhold til rygevaner i børnefamilier.

Opfølgende indsatser (indsats 18-21)

Handleplanen indeholder desuden en række opfølgende indsatser. Indsatserne dækker dels over koordineret og sammenhængende kommunikation i forbindelse med implementeringen af Røgfri generation, dels over en koordineret organisatorisk indsats.

Status på implementering af handleplanen under de relevante fagudvalg samt Magistrat

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget har dele af ansvaret for implementering af indsats 2 og 4 samt 12, hvilket omfatter både primære og dialogbaserede indsatser.

F86 er Frederiksberg Kommunes Afklaring og beskæftigelsesenhed og består af hhv. Ungecenter, Center for Arbejdsrehabilitering, og Center for Aktiviteter. F86 driver endvidere Unika kursuscenter som primært benyttes af Frederiksberg Kommunes medarbejdere.

Røgfri institution (Indsats 2)

Den 1. januar 2020 bliver F86 samtidig røgfri institution. Relativt mange borgere, der er tilknyttet F86, er rygere, og en del har en række udfordringer udover ledighed. F86 støtter disse til rygeophør ved at medarbejderne er positive rollemodeller, ved motivation og positiv nudging samt ved at informere om muligheden for særligt tilrettelagte rygestopkurser jf. handleplanen.

F86 er opmærksom på, at der ikke findes sanktionsmuligheder, såfremt en borger overtræder institutionens rygeforbud, hvorfor den daglige dialog med borgerne og betydningen af røgfri arbejdsdag indtager en central rolle.

Røgfri arbejdsdag (Indsats 4)

Den 1. januar 2020 indfører F86 med dets ca. 130 medarbejdere røgfri arbejdsdag. Herved får medarbejderne på F86 de samme rygeregler som resten af Arbejdsmarkedsafdelingen, der frivilligt har indført røgfri arbejdsdag.

Røgfri Campus (Indsats 12)

Uddannelsesrådet drøfter på et fællesmøde med Undervisningsudvalget og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, hvordan det er muligt at få færre unge til at ryge; herunder Frederiksberg Kommunes rygepolitik og mulighederne for samarbejde i fht. ungdomsuddannelserne.

By- og Miljøudvalget

By- og Miljøudvalget har ansvar for implementering af indsats 7, der er en primær indsats.

Røgfri legepladser (Indsats 7)

Fra den 1. januar 2020 vil det være forbudt at ryge på de kommunale legepladser. Forinden vil der blive opsat skilte på i alt 17 offentlige legepladser, blandt andet legepladserne på Femte Juni Plads, Aksel Møllers Have samt Kejserinde Dagmars Plads.

Alle legepladser gennemgås hver morgen, hvor der bl.a. tømmes affaldskurve og fjernes affald, cigaretskodder mv.

Skiltning og rygeforbud på legepladserne muliggør, at fagtilsyn og driftsmedarbejdere samt borgere kan bede rygere på området om at undlade at ryge med henvisning til skiltene.

Børneudvalget

Børneudvalget har hele eller dele af ansvaret for implementering af 2, 4, 7 og 11 som omfatter både primære og dialogbaserede indsatser.

Status på de enkelte punkter beskrives nedenfor.

Røgfri daginstitutioner (Indsats 2)

Børne- og Ungeområdet har den 2. september 2019 tilskrevet alle kommunale daginstitutioner med orientering om Kommunalbestyrelsens beslutning, en opfordring til at drøfte implementeringen i forældrebestyrelsen og MED-organisationen samt opfordring til erfaringsudveksling med syv navngivne daginstitutioner, som allerede er røgfri. Det bemærkes, at daginstitutioner siden 15. august 2007 har været omfattet lov om røgfri miljøer, som indebærer, at de ansatte og forældre ikke må ryge på institutionernes område. På de månedlige ledermøder for ledere på kommunale og selvejende daginstitutioner er der mulighed for erfaringsudveksling.

Selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst med Frederiksberg Kommune er ligeledes tilskrevet 2. september 2019 om, at de skal implementere Kommunalbestyrelsens beslutning på samme vilkår som de kommunale institutioner, dog således at arbejdsgiveransvaret påhviler bestyrelsen og institutionens ledelse.

Røgfri daginstitution (Indsats 4)

Børne- og Ungeområdets brev til de kommunale daginstitutioner indeholder en opfordring til at drøfte implementeringen i MED-organisationen. Endvidere er information om rygestopkurserne torsdag den 31. oktober og mandag den 4. november 2019 formidlet til daginstitutionerne. Lederne er sammen med formandskabet i MED-organisationen indbudt til informationsmøde om røgfri generation den 7. november 2019.

Røgfri legepladser (Indsats 7)

På børneinstitutioner, der fortrinsvis har optaget børn og unge under 18 år, har det siden 15. august 2007 ikke været tilladt at ryge på institutionens område jvf. Lov om røgfri miljøer. Børne- og Ungeområdet har i samarbejde med By- Kultur og Miljøområdet taget skridt til opdatering og tydeliggørelse af skiltningen ved kommunens daginstitutioner.

Røgfri institution for børn/unge i private institutioner og institutioner udenfor Frederiksberg Kommune (Indsats 11)

Private daginstitutioner, som Kommunalbestyrelsen har godkendt, er forpligtet af Kommunalbestyrelsens beslutning til at indføre røgfri arbejdsdag. Børne- og Ungeområdet har tilskrevet de private institutioner og opfordret dem til at blive røgfri og drøfte dette i bestyrelsen og MED-organisationen.

Spørgsmålet om røgfrihed på døgninstitutioner og anbringelsessteder, der tjener som den unges bolig, er reguleret af lov om røgfri miljøer. Institutionerne er orienteret om Kommunalbestyrelsens beslutning og reglerne er præciseret.

Kultur- og Fritidsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalget har ansvaret for at implementere indsatserne 2, 3, 4, 5, 6 og 8, som alle er primære indsatser i handleplanen.

Bilag 3 indeholder implementeringsplan for kultur- og fritidsområdet.

Status på de enkelte indsatser beskrives nedenfor.

Røgfri institution hvor børn og unge udgør hele eller en væsentlig del af målgruppen (Indsats 2)

Som led i forberedelserne til handleplanens ikrafttræden i forhold til indsats 2 er der foretaget en kortlægning af institutionerne på kultur- og fritidsområdet med henblik på kommunens rolle og myndighedskompetence. Kortlægningen fremgår af bilag 2 og viser, at institutionssammensætningen på området er mangfoldig og kompleks og varierer fra egentlige kommunale institutioner i kommunale bygninger til selvejende institutioner i egne, kommunale eller privatlejede bygninger. Ejerforholdet af bygning og udenomsarealer har stor betydning for kommunens - og institutionernes - handlemuligheder. Dertil kommer, at nogle institutioner har stor aldersspredning i deres målgruppe på forskellige tidspunkter, samt at nogle idrætshaller og kulturhuse har eksterne forpagtere på lokaliteten. Kommunens rolle og dermed direkte myndighedskompetence i forhold til institutionerne på kultur- og fritidsområdet er dermed meget forskellig. Udgangspunktet er imidlertid, at institutioner og aktører bakker op om ambitionen om en røgfri generation i 2030.

Alle institutioner på kultur- og fritidsområdet, hvor borgere op til 24 år udgør mere end 30 procent – kommunale såvel som selvejende, der modtager kommunalt tilskud - er blevet orienteret om den ny rygepolitik, der forbyder røg i arbejdsdagen og på matriklen. Mange af institutionerne har allerede på eget initiativ arbejdet for at mindske rygning generelt og ikke mindst skærme børn og unge fra røg og rygere, ligesom det heller ikke tidligere har været tilladt at ryge indendørs. Der vil ultimo 2019/primo 2020 blive sat skilte op om, at der ikke må ryges på udearealerne.

Røgfri forening (Indsats 3)

Indsats 3 omhandler røgfrihed i folkeoplysende foreninger, hvor børn og unge udgør en væsentlig målgruppe. Den politisk godkendte handleplan lægger op til, at røgfrihed i de berørte foreninger skal være en forudsætning for at opnå kommunalt tilskud. Kommunen har dog pligt til at yde aktivitetstilskud til folkeoplysende foreninger (Folkeoplysningsloven §15), og den kan derfor ikke umiddelbart stille krav om røgfrihed i foreningerne for at modtage tilskud. Folkeoplysningsudvalget træffer beslutning om alle sager vedrørende aftenskoler og de frivillige folkeoplysende foreninger på Frederiksberg, hvorfor implementering af indsats 3 foreslås behandlet i Folkeoplysningsudvalget.

Det er forvaltningens vurdering, at rygning ikke er udbredt i foreningslivet, og indendørs er det forbudt, uanset hvilke type lokaler foreningerne er aktive i. Det betyder, at børn og unge ikke møder røg indendørs i forbindelse med foreningsaktiviteter. Et krav om yderligere røgfrihed vil således hovedsageligt vedrøre foreningernes udendørsarealer/matrikel.

Det er forvaltningens vurdering, at det alene er idræts- og spejderforeninger, der har aktiviteter på udendørsarealer. Idrætsforeninger, der har aktiviteter på kommunale skolers matrikel eller anlæg, der drives af Frederiksberg Idræts-Union (FIU) eller andre selvejende institutioner, vil blive mødt af røgfri matrikel pr 1. januar 2020 jf. handleplanens indsats 2.

Det foreslås derfor, at indsats 3 "røgfri forening" implementeres ved, at der via Folkeoplysningsudvalget henstilles til, at alle folkeoplysende foreninger pr. 1. januar 2020 efterlever, at der ikke ryges i foreninger, hvor børn og unge færdes.

Røgfri arbejdsdag (Indsats 4)

Røgfri arbejdsdag indføres pr. 1. januar 2020 i de kommunale og selvejende idræts- og kulturinstitutioner, hvor borgere op til 24 år udgør mere end 30 procent. Orientering er sendt til de berørte institutioners ledere i oktober 2019.

I handleplanen lægges der op til, at også folkeoplysende foreninger indfører røgfri arbejdsdag for medarbejderne. Imidlertid har foreningerne i hovedreglen ikke ansatte, men drives af frivillige, hvorfor indsats 4 om røgfri arbejdsdag vurderes uden effekt i forhold til folkeoplysende foreninger.

Røgfri festival og andre kommunalt støttede arrangementer mv. (Indsats 5)

Arrangører, der modtager tilskud fra Kultur- og Fritidsudvalget, gøres opmærksom på, at arrangementer, hvor børn og unge er en væsentlig del af målgruppen, skal være røgfri. Berørte arrangører skal afgive erklæring om, at røgfrihed efterleves. Materiale er under udarbejdelse.

Intet tilskud til arrangementer, der får tilskud fra tobaksindustrien (Indsats 6)

Ansøgningsmateriale opdateres, så arrangører fremover skal oplyse om arrangementet er støttet af tobaksindustrien. I bekræftende fald ved arrangementer, hvor børn og unge er en væsentlig del af målgruppen, vil arrangør ikke blive bevilget tilskud fra Kultur- og Fritidsudvalget.

I forbindelse med kommunens egne udendørs arrangementer, hvor børn og unge er en væsentlig del af målgruppen, vil der i PR-materialet gøres opmærksom på, at Frederiksberg Kommune arbejder for røgfri generation og at arrangementet derfor er røgfrit.

Materiale er under udarbejdelse.

Røgfri omgivelser omkring særlige kommunale institutioner (Indsats 8)

Indsatsen omfatter de institutioner på kultur- og fritidsområdet, som ikke har børn og unge som primær målgruppe og som derfor ikke er indeholdt i indsats 2. Konkret betyder det, at Frederiksbergmuseerne (Møstings Hus, Bakkehuset, Storm P, Cisternerne og Alhambra), Borgen og Metronomen skal indføre røgfrihed i deres respektive udearealer.

Indsatsen implementeres ved, at der på de berørte institutioner opsættes skiltning om, at der ikke må ryges på området. Udgifter til udarbejdelse og opsætning af skilte på kultur- og fritidsområdet afholdes indenfor den økonomiske ramme.

Som det fremgår af bilag 2 er dele af FIU og Københavns Boldklub undtaget fra røgfrihed. Baggrunden er, at Frederiksberg Hallernes Sportscafé og selskabslokaler samt K.B. Hallen og K.B.'s medlemsrestauranter er at betragte som kommercielle foretagender, hvor børn og unge under 24 år ikke udgør en væsentlig del af målgruppen.

Implementering på Kultur- og Fritidsområdet

Alle institutioner på Kultur- og Fritidsområdet – kommunale såvel som selvejende som tilskudsmodtagere - er blevet orienteret om den ny rygepolitik, der forbyder røg i arbejdsdagen og/eller på matriklen.

At indføre røgfrihed omkring samtlige institutioner på kultur- og fritidsområdet, som kommunen yder tilskud til, sender et stærkt signal til borgerne om, at rygning er uønsket.

Det er imidlertid ikke uden dilemmaer at implementere røgfrihed hos byens kultur- og fritidsaktører, hvor nogle finansieres både ved indtægtsdækkende virksomhed og kommunale tilskud jf. også de indkomne høringssvar i høringsperioden primo 2019.

Eksempler på dilemmaer:

- Ved at forbyde rygning på institutionens matrikel er der risiko for at rygere (fx publikummer) i stedet ryger på nærliggende matrikler, der ikke er omfattet af forbuddet, hvilket kan blive til gene for institutionernes naboer.
- Nogle institutioner har ud over deres aktiviteter, som er målrettet børn og unge, også arrangementer udelukkende for voksne, eksempelvis idrætshaller, museer og teaterbygninger. Et rygeforbud risikerer at begrænse antallet af voksne brugere.
- Nogle institutioner har til huse i privatlejede bygninger og deler faciliteter med andre lejere og kan derfor ikke alene beslutte røgfri udendørsarealer (fx Musikhøjskole og Riddersalen).
- Nogle institutioner har indgået forpagtnings- og lejekontrakter, som kan udfordre tidsplanen for implementeringen.
- Flere aktører gør opmærksom på, at egentlig håndhævelse af rygeforbud kan være problematisk, da det udover at være ressourcekrævende, også kan opleves som en grænseoverskridende rolle at påtage sig for medarbejdere på institutionerne overfor borgerne.

For at imødekomme de dilemmaer som institutionerne oplever, foreslår forvaltningen nedenstående retningslinjer for implementering af røgfrihed på baggrund af indsatserne i Røgfri Generation handleplan 2019-2020. Retningslinjerne vil anvendes i forvaltningens videre dialog om implementering af røgfrihed med institutioner, foreninger og aktører.

- Hensynet til røgfrihed for byens børn og unge er vigtigere end hensynet til institutionernes naboer. Dvs. at fx skuespillere og publikummer henvises om nødvendigt til steder uden for institutionens matrikel. Institutionerne opfordres til at gå i dialog med naboerne om hensigtsmæssige løsninger.
- Røgfri matrikel implementeres i respekt for andre brugere af matriklen. Det betyder, at hvis institutioner ligger i private lejemål, som evt. deles med andre lejere, der ikke er omfattet af rygepolitikken, er røgfriheden begrænset til de berørte institutioners del af lejemålet.
- Institutioner som overvejende har børn og unge som målgruppe, men som også har rene voksenarrangementer på andre tidspunkter, er underlagt fuld røgfrihed 24/7. Det betyder at institutionerne i forbindelse med voksenarrangementer må henviser evt. rygere til steder uden for institutionens matrikel.
- Kommercielle foretagender, hvor børn og unge ikke udgør en væsentlig del af målgruppen, som eksempelvis forpagtere hos FIU og KB er ikke i første omgang omfattet af krav om røgfrihed. Kommunen vil dog gerne i dialog også med kommercielle foretagender, hvor børn og unge kommer, med henblik på at understøtte Røgfri Generation.
- Kommunikation i form af skiltning om røgfrihed til arrangementer og på institutionerne vil være det bærende element i indsatsen over for borgerne.

Den videre implementering af røgfrihed på Kultur- og Fritidsområdet vil ske i tæt dialog mellem forvaltning og institutionerne og tage udgangspunkt i ovenstående retningslinjer.

Henvendelse fra Frederiksberg Idræts Union (FIU)

Forvaltningen har desuden modtaget en henvendelse fra Frederiksberg Idræts Union (FIU) den 14. november 2019 med unionens bemærkninger til implementeringen af Røgfri Generation. Henvendelsen fremgår af bilag 4. Forvaltningens bemærkninger hertil ses nedenfor.

Opmærksomhedspunkt fra FIU

FIU efterspørger mere dialog med de berørte institutioner inden den endelige politik og handlingsplan blev vedtaget.

FIU har i 2019 implementeret definerede udendørs rygezoner som et step på vej mod et fremtidigt totalt rygeforbud på FIU's anlæg. Dette for at undgå, at voksne rygere vil fravælge idrætten ved indførsel af totalt

Forvaltningens svar

Politik og handleplan er udarbejdet på baggrund af de indkomne høringssvar i høringsperioden januar - februar 2019.

I handleplanen lægges op til at indføre totalt rygeforbud på institutioner og matrikler, hvor der færdes mange børn og unge. Er rygning ikke muligt/tilladt for de voksne i forbindelse med udøvelsen af idræt kan det forhåbentligt give anledning hos de pågældende til helt at

rygeforbud. Det påpeges, at de fleste voksne rygere dyrker deres idræt på de sende aftentider, hvor der ikke er mange børn og unge på anlæggene.

Det påpeges at kunne få uoverskuelige konsekvenser, hvis foreningerne pr 1/1 2020 pålægges at rygere ikke må udføre de vigtige roller som frivillige trænere og ledere, da et frafald blandt disse vil medføre færre idrætsaktive borgere herunder særligt børn og unge.

Det påpeges at være en voldsom udfordring (herunder af økonomisk karakter), hvis forpagteren af sportscafeen og selskabslokalerne i Frederiksberghallerne - som er bortforpagtet på fuldt kommercielle vilkår - pålægges totalt rygeforbud.

Det påpeges, at et rygeforbud for Kedelhallen og hal 4 i Frederiksberghallerne, hvor der jævnligt afholdes større aftenarrangementer med mange gæster, hvor en del er rygere, vil kunne medføre støjmæssige gener for naboerne, da rygerne i givet fald vil skulle henvises til fortovet udenfor anlægget.

Det påpeges at FIU's anlæg ikke er bemandet på en måde, hvor de for alvor kan påtage sig et ansvar for at sikre at rygeforbuddet overholdes inden for den gældende driftsaftale med Frederiksberg Kommune.

stoppe med at ryge. I andre kommuner er der ligeledes indført rygeforbud på idrætsanlæg, eksempelvis Brøndby og Ishøj og flere er på vej med tilsvarende tiltag.

Frivillige trænere og ledere er vigtige rollemodeller for mange børn og unge, og med Røgfri Generation er det formålet at børn og unge ikke udsættes for røg i deres hverdagsliv. Det er forvaltningens vurdering, at dette formål må forventes at møde forståelse og blive efterlevet af ansvarlige rollemodeller i foreningslivet.

Kommercielle foretagender, hvor børn og unge ikke udgør en væsentlig del af målgruppen, som eksempelvis Sportscafeen og selskabslokalerne i Frederiksberghallerne er ikke i første omgang omfattet af krav om røgfrihed. Kommunen vil dog gerne i dialog også med kommercielle foretagender, hvor børn og unge kommer, med henblik på at understøtte Røgfri Generation.

Kedelhallen og hal 4 er til daglig omfattet af røgfrihed med baggrund i, at der færdes mange børn og unge. Jævnfør de foreslåede retningslinjer for implementering af handleplanen ovenfor er disse - ligesom fx teatrene - underlagt fuld røgfrihed 24/7. Det betyder, at institutionerne i forbindelse med voksenarrangementer må henvise evt. rygere til steder uden for institutionens matrikel. I den kommende status for implementering af Røgfri Generation i 2020 vil retningslinjerne blive evalueret, herunder evt. utilsigtede konsekvenser for fx naboer.

Jævnfør retningslinjer for implementeringen af handleplanen ovenfor vil kommunikation i form af skiltning om røgfrihed på institutionerne være det bærende element i indsatsen over for borgerne. Erfaringer viser, at skiltning respekteres af de fleste.

Magistrat

Magistraten har som personaleudvalg ansvar for indsats 4, der er primær, samt for de dialogbaserede indsatser 13, 14 og 15.

Røgfri arbejdsdag (Indsats 4)

Den 2. oktober 2019 godkendte et enigt Hovedudvalg den nye rygepolitik. Fra den 1. januar 2020 indføres der røgfri arbejdsdag for medarbejdere på kommunale skoler og institutioner, hvor børn/unge udgør hele eller en væsentlig del af målgruppen. Ændringerne får konsekvenser for 93 ud af 140 institutioner (både selvejende og kommunale samt institutioner, der modtager tilskud). Heraf havde 22 i forvejen valgt at indføre røgfri arbejdsdag. Den reviderede rygepolitik forventes at blive behandlet i Kommunalbestyrelsen den 2. december 2019. Ændringerne vil herefter kunne træde i kraft den 1. januar 2020 og betragtes på lige linje som andre personalepolitikker og retningslinjer i Frederiksberg Kommune.

Mindre synlige tobaksvarer i butikkerne og kioskerne (Indsats 13) og Røgfri ikke-kommunale arbejdspladser på Frederiksberg (Indsats 14)

Der vil i 2020 blive gennemført en dialog med Erhvervsrådet omkring 'Mindre synlige tobaksvarer i butikker og kiosker' samt 'Røgfri ikke-kommunale arbejdspladser på Frederiksberg'.

Skærpet opfølgning vedr. aldersgrænse for køb af tobak (Indsats 15).

I løbet af vinteren 2019-2020 vil Forebyggelsesområdet tage kontakt til detailhandlen for at skærpe opmærksomheden på aldersgrænsen for unges køb af hhv. tobak og alkohol.

Socialudvalget

Socialudvalget har ansvar for indsats 2 og 4, der er primære.

Rygning bidrager til, at der er ulighed i sundhed, og at socialt udsatte dør tidligere end resten af befolkningen. Handleplanen har derfor fokus på unge, der er i en socialt udsat position.

Røgfri institution og røgfri arbejdsplads (Indsats 2 og 4).

Kollegiet på Svanholmsvej og lejlighederne på Lauritz Sørensensvej er begge omfattet af handleplanen for Røgfri generation. Kollegiet på Svanholmsvej har tidligere besluttet at være en røgfri institution. Dvs. at beboerne ikke må ryge på fællesarealerne og medarbejderne ikke må ryge i løbet af arbejdsdagen. For lejlighederne på Lauritz Sørensensvej har det ligeledes været gældende, at det ikke er tilladt at ryge på fællesarealerne.

For begge botilbud gælder, at beboernes værelse betragtes på lige fod med 'egen bolig', hvorfor der ikke kan indføre rygeforbud på institutionernes værelser.

Med den ændrede rygepolitik vil medarbejderne på begge institutioner udgøre positive rollemodeller. Samtidig er handleplanen med til at skabe fokus på rygning og ulighed i sundhed, hvilken kan danne udgangspunkt for en naturlig dialog med de beboere, der ryger.

I handleplanen lægges der vægt på, at borgere i en socialt udsat position skal have tilbud om hjælp til rygestop, som er tilrettelagt, så de matcher målgruppens behov og livsstil.

Frederiksberg Sundhedscenter har siden 2014 støttet op omkring etablering af rygestopkurser for patienter i den ambulante psykiatri. Der er blevet afholdt regelmæssige rygestopkurser for målgruppen varetaget af medarbejdere i psykiatrien med sparring fra Sundhedscentret.

Som en del af Socialafdelingens handleplan for Sundhedspolitikken indgår rygestopkurser for borgere og medarbejdere på socialpsykiatriske bosteder. Der er indgået aftale om at starte et rygestopkursus i november 2019 på værestedet Flinten for borgere og deres støttekontaktpersoner. Tidligere har der været afholdt et lignende tilbud på bostedet Thea. Kurserne er tilpasset målgruppen og følger anbefalinger fra Kræftens Bekæmpelse ift. indhold og færre deltagere på kurserne.

Såfremt der er opbakning til det i Socialområdet etableres flere rygestopkurser for psykisk sårbare borgere og deres støttekontaktpersoner på psykiatriske bosteder eller væresteder.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har ansvar for indsats 9, 16, 17, 18, 19 og 20. Indsætterne er primære, dialogbaserede samt opfølgende.

Dialog om røg i børnefamilier (Indsats 9).

Sundhedstjenesten og Tandplejen tager dialog med børnefamilierne om rygning og konsekvenserne af såvel aktiv som passiv rygning i hjemmet. Sundhedsstyrelsen har i oktober 2019 offentliggjort "Børn og unges sundhed og trivsel - anbefalinger til kommunerne", som indgår i Sundhedstjenestens rådgivningsvirksomhed.

Medarbejderne i Sundhedstjenesten og Tandplejen er orienteret om rygestopkurserne torsdag den 31. oktober og mandag den 4. november 2019. Lederne er sammen med formandskabet i MED-organisationen indbudt til temamøde om for informationsmøde om røgfri generation den 7. november 2019.

Sundhedstjenesten gav et oplæg om tobak og rygning på SSP-udvalgets møde den 19. september 2019, som efterfølgende besluttede at arbejde videre med tobak som tema på det årlige SSP-seminar den 5. og 6. december 2019.

Praktiserende læger tager dialog med familier, hvor der er børn i hjemmet (Indsats 16).

I foråret 2020 vil Røgfri generation blive drøftet på et møde i KLU-regi. Formålet er bl.a. at skærpe lægernes opmærksomhed på at drøfte rygevaner med familier, hvor der er hjemmeboende børn. Initiativet vil blive omtalt i

nyhedsbrevet fra Frederiksberg Kommune til Almen Praksis.

Medlemskab af partnerskabet 'Røgfri Fremtid' (Indsats 17)

Frederiksberg Kommune er indmeldt i partnerskabet 'Røgfri fremtid'.

Koordineret og sammenhængende tværgående indsats; herunder information (Indsats 18)

Kommunikation er et centralt element i implementeringen af Røgfri Generation. Formidling og meningsskabelse omkring betydningen af reduktion af røg er en forudsætning for, at målet om en røgfri generation i 2030 kan realiseres.

Kommunikationen er dels rettet mod borgere, dels mod medarbejdere og samarbejdspartnere.

I forbindelse med handleplanen er der udarbejdet kommunikationsstrategier og –planer. Hvor det har været muligt, er der indhentet gratis materiale i form af bl.a. pjecer fra Kræftens Bekæmpelse, ligesom der er udarbejdet materiale målrettet Frederiksberg Kommune.

Der er lagt vægt på, at materialet har et ensartet udtryk, der læner sig op af det nationale materiale, for at understrege, at der er tale om en samlet og koordineret indsats på tværs af såvel Frederiksberg Kommune som på landsplan. Samtidig er kommunikationsmaterialet, hvor det har været muligt, en del af den fælles kommunale designlinje.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en plan for skiltning på de kommunale matrikler, så det sikres, at der er et fælles udtryk.

Koordinering af opfølgende indsats i form af rygestoptilbud til borgere og medarbejdere (Indsats 19)

I forbindelse med indførelse af Røgfri arbejdsdag blev det besluttet, at medarbejderne tilbydes rygestopkurser. Der er i efteråret 2019 udbudt to rygestopkurser til medarbejdere med start henholdsvis den 31. oktober og den 4. november.

Kurserne er både udbudt til medarbejdere, der er omfattet af den politiske beslutning om røgfri arbejdsdag, og medarbejdere, der ønsker at benytte lejligheden til et rygestop.

Forvaltningen har ansøgt Lægemiddelstyrelsen om dispensation til vederlagsfri udlevering af rygeafvænningsprodukter. Lægemiddelstyrelsen har givet afslag på dette med henvisning til, at målgruppen bestående af kommunale medarbejdere ikke falder ind under lovgivningens formål, der er rettet mod afgrænsede grupper af storrygere, hvor prisen på rygeafvænningsprodukter er en afgørende faktor for, om deltagerne vil afstå fra behandling på grund af manglende ressourcer. Målgrupperne, der kan opnå dispensation, er bl.a. storrygere, der samtidig er socialt udsatte, psykisk sårbare og kronisk syge.

Erfaringsudveksling, netværk af ledere og medarbejdere fra kommunen og samarbejdspartnere (Indsats 21)

Den 7. november 2019 blev der afviklet et temamøde for alle institutioner, der omfattes af den nye rygepolitik, for at understøtte overgangen til røgfri arbejdsdag pr. 1. januar 2020. På mødet blev deltagerne bl.a. informeret om kommunens nye rygepolitik samt erfaringerne fra en kommune, der allerede har indført røgfri arbejdsdag.

Undervisningsudvalget

Undervisningsudvalget har hele eller dele af ansvaret for implementering af 1, 4, 7, 10, 12, 15 og 20 som omfatter både primære og dialogbaserede indsatser.

Status på de enkelte punkter beskrives nedenfor.

Røgfri skoledag på kommunale skoler (Indsats 1)

Børne- og Ungeområdet har den 19. august og 7. oktober 2019 tilskrevet alle kommunale skoler med brev til skolelederen om håndhævelse og sanktionering ifm. røgfri skole- og arbejdstid. Der henvises til mulighederne for erfaringsudveksling og erfaringsopsamlingen fra Kræftens Bekæmpelses "Røgfri skoletid i grundskolen – Erfaringer og anbefalinger til en god proces". Endvidere opfordres skolerne til at styrke røgfri fællesskaber blandt elever og ansatte på skolen og fokusere på at skabe pauseaktiviteter som alternativ til rygepauser. Det bemærkes, at skoler siden 15. august 2007 har været omfattet lov om røgfri miljøer, som indebærer at de ansatte og elever ikke må ryge på institutionens område. På de månedlige skoleledermøder er der mulighed for erfaringsudveksling.

Fælleselevrådet og Undervisningsudvalget har på deres møde 24. april 2019 drøftet implementeringen af røgfri generation herunder Sundhedsstyrelsens rapport "Veje til et røgfrit ungeliv".

Røgfri arbejdsdag (Indsats 4)

Børne- og Ungeområdets brev til de kommunale skoler indeholder en opfordring til at drøfte implementeringen i MED-organisationen. Endvidere er information om rygestopkurserne torsdag den 31. oktober og mandag den 4. november 2019

formidlet til skolerne. Lederne er sammen med formandskabet i MED-organisationen indbudt til informationsmøde om røgfri generation den 7. november 2019.

Røgfri legepladser (Indsats 7).

På børneinstitutioner herunder skoler, der fortrinsvis har optaget børn og unge under 18 år, har det siden 15. august 2007 ikke været tilladt at ryge på institutionens område jvf. Lov om røgfri miljøer. Børne- og Ungeområdet har i samarbejde med By- Kultur- og Miljøområdet taget skridt til opdatering og tydeliggørelse af skiltningen ved kommunens skoler.

Røgfri skoledag på private skoler og efterskoler (Indsats 10).

Undervisningsudvalget drøftede røgfri generation med privatskolerne mandag den 12. november 2018 og i 2019 holdes det årlige dialogmøde mandag den 25. november 2019.

Røgfri Campus (Indsats 12).

Uddannelsesrådet drøfter på et fællesmøde med Undervisningsudvalget og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, hvordan får vi i fællesskab færre unge til at ryge; herunder Frederiksberg Kommunes rygepolitik og mulighederne for samarbejde i fht. ungdomsuddannelserne.

Skærpet opfølgning vedr. aldersgrænse for at købe tobak (Indsats 15).

SSP-udvalget, hvor kommune og politi er repræsenteret, besluttede på baggrund af positive tilkendegivelser fra politiet at arbejde videre med en opfølgende indsats, hvor politiet og gadeplansmedarbejdere fra SSP går i dialog med udsalgssteder omkring overholdelse af aldersgrænser for salg af tobak; eventuelt kombineret med en mærkningsordning.

Styrken undervisningstilbud på mellemtrinnet (Indsats 20).

SSP-konsulenterne har udviklet et særligt forløb om rygning, som er obligatorisk på 7. klassetrin. Forløbet er efter et pilotforsøg sat i drift og foreløbig afviklet 5. november på Skolen på La Cours Vej, den 11. november på Skolen på Nyelandsvej og Skolen ved Bülowvej. Der er planlagt yderligere forløb på Skolen ved Bülowvej den 26. november 2019.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Arbejds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget, Undervisningsudvalget samt Magistrat som personaleudvalg den 25. november 2019.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 13. januar 2020.

Bilag

Bilag 1. Røgfri_generation_handleplan_juli_2019

Bilag 2. RøgfriGeneration_Institutionsliste_14nov

Bilag 3. Implementeringsplan for kultur- og fritidsområdet

Bilag 4. Bemærkninger fra FIU om Røgfri Generation